

06-12-2866

1887/88 W.

INDEX LECTIÖNUM

IN

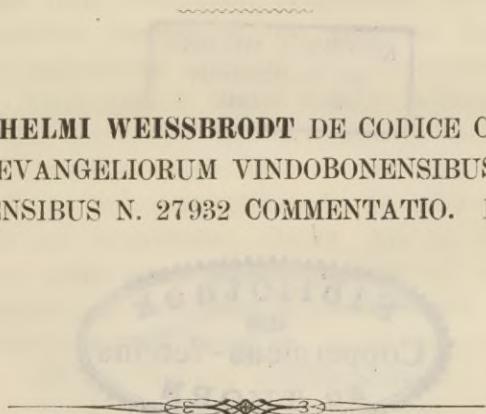
LYCEO REGIO HOSIANO BRUNSBERGENSI

PER HIEMEM

A DIE XV. OCTOBRIS ANNI MDCCCLXXXVII
USQUE AD DIEM XV. MARTII ANNI MDCCCLXXXVIII

INSTITUENDARUM.

PRAECEIT PROF. DR. WILHELMI WEISSBRODT DE CODICE CREMIFANENSI MILLENARIO
ET DE FRAGMENTIS EVANGELIORUM VINDOBONENSIBUS N. 383 (SALISB. 400),
NORIMBERGENSIBUS N. 27932 COMMENTATIO. PARTICULA I.

BRUNSBERGAE, 1887.

TYPIS HEYNEANIS (R. SILTMANN).

INDEX LECTIOMINUM

LYCEI REGII HOSIANI H. T. RECTOR

LYCEI REGII HOSIANI H. T. RECTOR

DR. HUGO WEISS,

PROFESSOR PUBLICUS ORDINARIUS.

KSIAŻNICA MIEJSKA
IM. KOPERNIKA
W TORUNIU

1943:202

KUNSTSBEREICHE 1981

LYCEI REGII HOSIANI BRUNSBURGENSIS
RECTORE ET SENATUS
CIVIBUS SUIS
S.

De codice Cremifanensi Millenario et de fragmentis evangeliorum Vindobonensibus
n. 383 (Salisb. 400) Norimbergensibus n. 27932 commentatio.

Particula I.

Codex Cremifanensis Millenarius, multis ille nominibus insignis, quam diligenter exaratus sit, iam primo obtutu ex eo apparet, quod librarius, ubicunque in extremis versibus timebat ne spatium deficeret, non quoecunque modo hic illie ex re se expedivit, sed uncialium litterarum loco capitalibus quibusdam usus est. Nimirum ut unam potissimum litteram nominem, quam illam ob causam saepissime adhibuit, E capitalis multo altior est, quam latior, cum E uncialis spatium fere quadratum, amplius id quam capitalis, expleat, idemque in ceteris utriusque generis litteris observatur.

Neque tamen scripturae variationem ad unius librarii usum rettulerim. Fragmenta enim Vindobonensia 383 (Salisb. 400) eandem spatii rationem habent. Cui ea saeculo tribuenda sint, hic non dijudico; immo plures libros eam ob causam examinando esse puto.

Idem ille codex Millenarius Cremifanensis praefationes evangeliorum, quas antehieronymianas esse in indice scholarum aestivalium huius anni demonstrare studui, et capitulationes, quas inferioris aetatis esse liquet, eadem litteratura capitali exhibet.

Quocum de litteratura ista plane consentiunt fragmenta Norimbergensia, quae in museo Germanico asservantur; in extremis versibus et uno alteroque loco ante extremum in contextu evangeliorum, in praefatione et capitulatione evangeli Johannis constanter utuntur capitalibus litteris, uncialibus in reliquis partibus. Quamquam de aetate definire nondum ausim. Prius enim viri docti malim definit de aetate accentuum quorundam, quos in fragmentis Norimbergensibus deprehendere visus sum locis hisce: fol. 2 a col. I. v. 20 in vocula AN; fol. 13 a col. I. v. 7 in pronomine SE; fol. 4 b col. II. v. 9 in praepositione A; fol. 22 b col. I. v. 14 in interiectione O.

Sickelius Vindobonensis me humanissime edocuit, iam in Libro Diurno accentus inveniri. Sed quando ea scribendi ratio media aetate primum inventa sit, nondum indagatum esse videtur. Hoc unum video, non modo compluriam saeculorum intervallo distare eam a Romanorum consuetudine in monumentis epigraphicis observatam, sed etiam per se diversam fuisse. Nam accentus istos sive apices in inscriptionibus nullos vidi post Gallieni aetatem scriptos. Cf. C. I. L. V. 857, qui titulus in honorem Saloninae, Gallieni uxoris, positus habet in vocalibus a in ae, in a pura, in o et e, in verbis *Saloninae, sanctissimae, patriae, castrorum, Diocletianus*; libri autem scripti *) aut semper aut tantum non semper monosyllaba ita insigniunt, neque productas tantum syllabas, verum etiam breves.

Sed priusquam eam rem persequeremur, visum est textum Norimbergensem cum iisdem codicis Cremifanensis partibus conferre. Littera C signavi Cremifanensem, A codicem Amiatinum (ed. Tischendorf), V nostram Vulgatam, T textum graecum editionis Tischend. VIII. crit. maioris; ubi nihil de Vulgata adnotavi, Cremifanensis et Norimbergensis cum ea consentiunt.

*) Dignus est qui etiam in hoc genere primo loco nominetur codex Dresdensis bibliothecae Regiae publicae A 63, ex quo enotavi haec: te, se, tu, os (oris), re, cor, par, aes, vis (velle), da, es (esse), bis, ter, an, ac.

Fragm. Norimb. fol. 1 pag. 1.

(Lc.5.¹⁹) cum lecto in medium ante Iesum. (20) quorum fidem ut uidit, dixit: homo, remittuntur tibi peccata tua, (21) et coeperunt cogitare scri bae et phari saei in cordibus suis dicentes: quis est hic qui loquitur blasphemias? quis potest di mittere pecata nisi solus Deus? (22) ut cognovit autem Iesus cogitationes eorum, respon dens dixit ad illos: quid cogitatis in cordibus ueris? (23) quid est

21. in cordibus suis C, omittunt AVT, om. AV. 24. potestatem habet CAT, habet potestatem V, dimittere CA, ut T. ἀγιένεται, dimittendi V. 25. surgens CA, consurgens V. in quo CAT, lectum in quo V. 26. adprehendit C.

Fol. 2 pag. 1.

(Lc.6.⁷) ut inuenire... unde accusarent illum. (8) ipse uero sciebat cogitatio nes eorum et ait homini, qui habebat manum aridam: surge et sta in medium. et surgens stetit. (9) ait autem ad illos Iesus: interrogo uos, si licet sabba tis bene facere an male, animam saluam facere an per dere. (10) et circum spectis omni bus illis in ira dixit homini: extende manum

7. illum CA, eum V. 10. omnibus illis in ira C, omnibus AV. 11. insipientiam C, insipientia V, conloquebantur C. 13. ad se C, om. AV, T. προσεφρόνησεν.

(11) manus eius. ipsi autem rep... ti sunt insipie. tiam et con loquebantur adiuicem, quidnam face rent Iesu. (12) Factum est au tem in illis die bus exiit in montem ora re et erat per noctans in ora tione dei,

(13) Et cum dies factus esset, uocauit ad se discipulos su os et elegit duodecim ex ipsis, quos et apostolos nominauit,

Fol. 1 pag. 2.

(Lc.5.²⁶) et repleti sunt timore dicen tes, quia uidi mus mirabilia hodie. (27) Et post haec exiit et uidit publicanum nomine leui sedentem ad theloneum, et ait illi: sequere me, (28) et relicts omnibus surgens secutus est eum. (29) et fecit ei con uiuum magnum leui in domo sua, et erat turba multa publi canorum et aliorum, qui cum illis erant discubentes, 27. theloneum C. 31. medicum C, medico AV. 32. in CAT, ad V. 33. at in rasura; videtur ad fuisse; at C; iohannes C.

(30) et murmurabant pharisaei et scribæ eorum, dicentes ad discipulos eius: quare cum publica nis et peccatoribus manducatis et bibitis? (31) Et respondens Jesus dixit ad illos: non egent qui sani sunt medicum, sed qui male habent, (32) non ueni uoca re iustos, sed peccatores in paenitentiam. (33) at illi dixerunt ad eum: quare discipuli iohannes

Fol. 2 pag. 2.

(17) et maritima et tyri et sydonii, (18) qui uenerant ut audirent eum, et sanarentur a languoribus suis, et qui uexabatur ab spiritibus innumenibus, curabantur, (19) et omnis turba quaerebat eum tangere, quia uirtus de illo exiebat, et sanabat omnes. (20) Et ipse eleuatis oculis in discipulos suos dicebat: beati pauperes, quia uestrum est regnum Dei.

14. bartholomeum C. 15. matheum C, alphei C. 16. et iudam iacobi VT, om. et AC, scarioth C, scariot A, Iscariothem V. 17. hierusalem et trans fretum C, quod etiam in Norimb. fuisse videtur, sidonii C. 18. ab C, a AV, inmundis C. 19. exiebat CA, exibat V.

Fol. 3 pag. 1.

(Lc. 6. 21) Beati qui nunc fletis, quia ridebitis.
 (22) Beati eritis, cum uos oderint homines, et cum separauerint uos et exprobrauerint et eicerint nomen uestrum tam quam malum propter filium hominis.
 (23) gaudete in illa die et exulta te: ecce enim merces ues tra multa est in caelo. secundum haec denim fa
 (24) Verumtame. uae uobis diuitibus quia has consolacionem uestram.
 (25) uae uobis, qui saturati estis, quia esurietis. uae uobis qui ridetis nunc, quia lugebitis et flebitis.
 (26) Vae cum bene dixerint uobis omnes homines secundum haec faciebant pseudoprophetis patres eorum.
 (27) sed uobis dico qui auditis: diligite inimicos uestrorum,

22. CAT cum separauerint uos et om. V. 22. C eicerint, idem probter. 25. C ridetis. 26. A bene vobis dixerint, CAT omnes; om. V; CA haec faciebant, VT enim, A prophetis solus.

Fol. 4 pag. 1.

(Lc. 6. 45) auro proferet malum. ex habundantia enim cordis os eius loquitur.
 (46) Quid autem uocatis me Domine, et non facitis quod dico?
 (47) Omnis qui uenit ad me et audit sermoneos et facit eos, ostendam uobis cui sit similis. (48) similis est homini aedificanti dominum, qui fodit in altum, et posuit fundamenta sua petram; inundatione
 (49) qui autem audit et non facit, similis est homini domum suam supra terram sine fundamento, in qua insus est flumen, et continuo cecidit, et facta est ruina magna. (7,1) VI Cum autem implesset omnia uerba sua in aures plebis,

45. C proferet, AV profert, eius C, om. AVT. 46. C quod, AVT quae. 48. C cui sit similis, AV cui similis sit, CA fundamenta, V fundamentum, fodit CA, fodit V, C insulam. 49. facit CV, fecit A, C insulus. 7,1. VI C.

Fol. 3 pag. 2.

(Lc 6. 28) ledicentibus uobis. et orate pro calumniantibus uos.
 (29) Et qui te percudit in maxillam, praebe et alteram, et ab eo, qui auferet tibi uestimentum, etiam tunieam noli prohibere.
 (30) omni autem potenti te tribua; et qui auferet, quae tua sunt, ne repetas.
 (31) Et prout uultis ut faciant uobis homines, et uos facite illis similiter.
 (32) Et si diligitis

28. et CV, om. AT. 29. CA auferet, V auferat. 30. auferet A, auferat CV. Vix cogitandum est de futuro tempore; ut formae confunderentur, perversa analogia in causa fuit, item elementorum r et e necessitudo: fero, feris, ferit (feret).

(35) uerumtamen

Fol. 4 pag. 2.

(Lc. 7. 1) . . . trarit in pharnaum.
 (2) centurionis autem cuiusdam seruus male habens erat moriturus, qui illi erat praetiosus.
 (3) et cum audisset de Iesu, misit ad eum seniores iudeorum, rogans eum ut ueniret et saluaret seruum eius. (4) at illi cum uenissent ad Iesum, rogabant cum sollicite dicentes ei, quia dignus est, ut hoc ei praestes. (5) diligit enim gentem nostram, et sinagogam ipse aedificauit nobis.
 (6) Iesus autem ibat cum illis. et cum iam non longe esset a domo, misit ad eum centurio amicos dicens: Domine, noli uexari; non enim dignus sum, ut sub tecum meum intres.
 (7) propter quod et me ipsum non sum dignum arbitratus, ut uenire ad te, sed dic uerbo, et sanabitur puer meus.

7, 1. CT in; AV om. 2. C. praetiosus. 4. littera t ni fallor in rasura, videtur ad fuisse. C ei praestes, AV illi praestes. CA dignus sum, V sum dignus. 7. C probter.

Fol. 5 pag. 1.

(Lc. 5. 8) tate constitu
tus, habens
sub me milites,
et dico huic: ua
de, et uadit,
et alio: ueni, et
uenit, et ser
uo meo: fac hoc,
et facit.
(9) quo auditio Iesus
miratus est,
et conuersus
sequentibus
se turbis dixit:
amen dico nobis,
nec israhel
tantam fidem
inueni.
(10) Et reuersi, qui
missi fuerant,
domum,
inuenierunt ser
uum, qui lan
guebat, sanum.
(11) Et factum est,
deinceps ibat
Iesus in ciuitatem,

quae vocatu(r)
niam,
et ibant cum
illo discipuli
eius et turba
copiosa.
(12) cum autem ap
propinquaret
porte ciuitatis,
ecce defunctus
efferebatur
filius unicus
matri suae,
et haec vidua
erat.
et turba ciuita
tis multa cum
illa.
(13) quam cum uidis
set Dominus, mise
ricordia motus
super ea
dixit illi: noli
flere,
(14) et accessit et
tetigit loculum.
hi autem, qui por

8. CA alio, V alii. 9. Videtur in fuisse, quod habent
VAT, sed in erasmus est; C item praepositionem omittit.
10. C languebat, AT langueral. 11. C Iesus, om. AVT.
11. CA illo, V eo. 12. portae C, ecce CV, et ecce AT,
matri CT, matris AV. 13. CA ea, V eam. 14. C hū.

Fol. 5 pag. 2.

(Lc. 7. 14) . . . abant, stete
runt, et ait:
adulescens! tibi dico: surge!
(15) et resedit qui
erat mortu
us, et coepit
loqui, et de
dit illum ma
tri suea.
(16) accepit autem
omnes timor,
et magnifica
bant Deum dicen
tes, quia pro
pheta magnus
surrexit in no
bis, et quia Deus
uisitauit ple
bem suam.
(17) Et exiit hic
sermo in uni
uersam indiae
am de eo
et in omni circa
regione.
(18) Et nuntiave . . .

iohanni disci
puli eius de om
nibus his,
(19) et conuocauit
duos de disci
pulis suis io
hannes, et mi
sit ad Iesum
dicens:
tu es qui uento
rus es, an alium
expectamus?
(20) cum autem ue
nissent ad eum
uiri, dixerunt:
iohannes baptis
ta misit nos
ad te dicens:
tu es qui uento
rus es, an alium
expectamus?
(21) in ipsa autem
hora curauit
multos a lan
guoribus
et plagiis
et spiritibus

17. in omni circa regione C, in omnem regionem AV,
ἐν ὅλῃ τῇ Ἰουδαϊᾳ καὶ ἐν πάσῃ τῇ περιχώρᾳ T.
20. baptista C. 21. sic CAT, multos curauit V.

Fol. 6 pag. 1.

(Lc. 7. 34) et dicitis: ecce
homo deuora
tor et bibens
uinum,
amicus publica
norum et pec
catorum,
(35) et iustificata
est sapientia
ab omnibus
filii suis.
(36) Rogauit autem
illum quidam
de phariseis,
ut manduca
ret cum illo.
et ingressus
domum pha
risaei discubu
it, (37) et ecce
mulier, quae
erat in ciuita
te peccatrix,
ut cognouit

attulit alaba
trum unguen
ti, (38) et stans
retro secus
pedes eius
lacrimalis coe
pit rigare pe
des eius,
et capillis capi
tis sui tergebat,
et osculabatur
pedes eius,
et unguento
unguebat.
(39) uidens autem
phariseus,
qui vocauerat
eum, ait intra
se dicens:
hic, si esset pro
pheta,
sciret utique,
quae et quales
est mulier

36. rogauit C, rogabat AV. 39. in quales ultima et penultima
littera capitalis est; CVA qualis; qualis mulier esset A.

Fol. 6 pag. 2.

(Lc. 7. 40) dens Iesus dixit
ad illum:
simon, habeo
tibi aliquid
dicere.
et ille dixit: ma
gister, dic.
(41) duo debitores
erant cuidam
feneratori,
unus debebat
denarios
quingentos
et aliis quinqua
ginta. (42) non ha
bentibus illis,
unde redde
rent, donauit
utrisque.
quis ergo eum
plus diligit?
(43) respondens
simon dixit:
aestimo quia

recte indicasti,
(44) et conuersus
ad mulierem
dixit simoni:
uides hanc mu
lierem?
intraui in domum
tuam, aquam
pedibus meis
non dedisti,
haec autem
lacrimalis riga
uit pedes me
os et capillis
suis tersit;
(45) osculum mili
non dedisti,
haec autem, ex
quo intrauit,
non cessauit
osculari pe
des meos;
(46) oleo caput me
um non unxisti,

40. at ille dixit C, at ille ait AV. 41. feneratori C, faeneratori
A. 42. diligit C, diliget AT. 45. intraui CT, intrauit AV.

Fol. 7 pag. 1.

(Lc. 7.46) exiit pedes me os. (47) propter quod dico tibi: remittuntur ei peccata mul ta, quoniam dilexit mul tum; cui autem minus dimittitur, minus diligit. (48) dixit autem ad illam: remit tentur tibi peccata. (49) et cooperunt qui simul ac cumbebant dicere intra se: quis est hic, qui etiam peccata dimittit? (50) dixit autem ad mulierem: fides tua te sal 47. propter C, remittuntur CV, remittentur A. 48. remittuntur AV, et nisi fallor C. 49. accumbabant CV, discubabant A. 8. ciuitatem et castellum CAT, ciuitates et castella V, et exierunt duodecim C, et duodecim, omisso verbo, ATV. 2. ab spiritibus . . . et ab . . . C; ab spiritibus et (omissa praepositione) A, a spiritibus et (om. magdalene CAV, daemonia septem CAT, septem daemonia V.

Fol. 8 pag. 1.

(Lc. 8.21) dens dixit ad eos: mater mea et fratres mei hui sunt, qui uerbum Dei au diunt et faci unt. (22) Factum est au tem in una die rum, et ipse ascen dit in nauiculam, et discipuli eius, et ait ad illos: transfre mus trans stagnum, et ascenderunt. (23) nauigantibus autem illis obdormiit, et descendit procella uenti in stagnum, et compleba tur nauicula 21. hui C. 22. in nauiculam VT, in una nauicula A, in nauicula C. 23. nauigantibus autem CAT, et nauigantibus V, obdormiit C, obdormiuit AV, complebatur nauicula fluctibus C, unum complebantur AVT. 24. magna C, γαλήνη T, tranquillitas AV. 25. dicentes ad inuicem CAT, ad inuicem dicentes V, uentis imperat et mari CT, et uentis imperat et mari A, et uentis et mari imperat V.

(8.1) Et deinceps et ipse iter f ciebat per ci uitatem et castellum, praedicans et euangelizans regnum Dei. (2) et exierunt duodecim cum illo, et mulieres aliquae, quae erant curatae ab spiritibus malignis et ab infirmita tibus, maria quae uocabatur mag dalenae, de qua daemo nia septem exierant,

Fol. 7 pag. 2.

(Lc. 8.3) dis susanna et aliae multae, quae et minis trabant ei de facultatibus suis. (4) Cum antem turba plurima conuenisset et de ciuitatibus properarent ad eum, dixit per simili tudinem ad illos: (5) exiit qui semi nat seminare semen suum, et dum seminat, aliud cecidit secus uiam et conculta tum est. 3. quae et C, quae VA, ei CV, eis AT. 4. conuenisset C, conueniret A, conuenirent V, ad illos C, om. AV, πρός αὐτούς in quibusdam apud T.; cf. variet. lect. 6. supra CV, super A. 7. inter CV, secus A.

praep.) V, uocabatur C, uocatur AV, ἡ καλομένη T,

Fol. 8 pag. 2.

(Lc. 8.25) . . . perat et mari et oboe diunt ei? (26) enanigauerunt autem ad re gionem gera senorum, quae est trans fretum con tra galilaeam. (27) et cum egres sus esset ad terram, occurrit illi nūr quidam, qui habebat daemonium iam tempori bus multis, et uestimento non indueba tur, neque in domo mane bat, sed in mo numentis. (28) is, ut uidit Iesum, procedit ante illum, et exclamans uoce magna dixit: quid mihi et tibi est, Iesu fili Dei altissimi? obsecro te ne me torqueas. (29) praecipiebat enim spiritui inmundo, ut exiret ab ho mine. multis enim temporibus arripiebat illum, et uinciebatur catenis et com pedibus custo ditus, et ruptis uine lis agebatur a daemonio in loca deser ta. (30) interroga uit autem

26. enanigauerunt autem CA, et nauigauerunt V, καὶ T, trans fretum abest a VT. 29. loca deserta C, deserta AV.

Fol. 9 pag. 1.

(Lc. 9.³⁰) illum Iesus dicens: quod tibi nomen est? at ille dixit: legio, quia intrauerunt daemona multa in eum. (31) et rogabant illum ne impere raret illis, ut in abyssum irent. (32) erat autem ibi grex pororum multorum pascentium in monte, et rogabant eum, ut permitte ret eos in illos ingredi. et permisit illis. (33) exierunt ergo daemo nia ab homine, et intrauerunt (34) in porcos, et impetu abi gress per prae ceps in stagnum et suffocatus est. (35) quod ut uiderunt fac tum qui pas cebant, fugerunt et nuntiauerunt in ciuitatem et in uillas. (36) exierunt autem uidere quod factum est, et uenerunt ad Iesum, et inueniuerunt hominem se dentem, a quo daemona exierant, uestitum ac sana mente ad pedes e . . . . et timuerunt.

30. intrauerunt C, intrauerant AV. cum A. 32. eos C, eis AVT, permisit illis C, permisit illis AVT.

Fol. 10 pag. 1.

(Lc. 8.⁵⁴) esset, ipse autem te nens manum eius clama uit dicens: puella surge! (55) et reuersus est spiritus eius, et surrexit continuo, et iussit illi dari mandu care. (56) et stupuerunt parentes eius, quibus prae cepit, ne ali cui dicerent, quod factum erat. (Lc. 9.¹) Conuoca tis autem duodecim apostolis 3. neque calciamenta C, quod abest ab AVT.

super daemona, et ut languo res curarent, (2) et misit illos prae dicare regnum Dei et sanare infir mos. (3) Et ait ad illos: nihil tuleritis in uia, neque uirgam, neque peram, neque calcia menta, neque panem, neque pecuniam, neque duas tunicas habe atis, (4) et in quamcum que domum intraueritis,

Fol. 9 pag. 2.

(Lc. 9. 36) . . . tem illis qui uiderant, quomodo sa nus factus es set a legione is qui a daemoni is erat uexatus. (37) et rogauerunt illum omnes multitudo regionis gera senorum, ut discederet ab ipsis, quia timore magno tene bantur. Ipse autem as cendens nauem reuersus est. (38) et rogabat illum uir a quo daemonia exie rant, ut cum eo esset. dimisit autem eum Jesus dicens: 36. ὁ δαμωνος θεῖς Τ; is qui a daemoniis erat uexatus C; AV haec verba non habent. 37. omnes C, omnis VAT, timore magno CAT, magno timore V, nauem CA, nauim V. 39. fecerit C, fecit AV, in domum CV, domum A. 40. de terra gerasenorum C, verba absunt ab AVT.

(39) redi in domum tuam et narra, quanta tibi fecerit Deus. et abiit per uni uersam ciui tatem prae dicans, quanta illi fecisset Iesus. (40) Factum est autem cum redisset Iesus de terra gera senorum, excepit illum turba. erant enim omnes expectan tes eum. (41) et ecce uenit uir cui nomen iarius, et ipse princeps synagogae erat, et ceci dit ad pedes

Fol. 10 pag. 2.

(Lc. 9. 5) . . . per int os, exeunte de ciuitate illa, etiam pulue rem pedum uestrorum excutie in tes timonium su pra illos. (6) Egressi autem circumibant per castella et ciuitates euangelizantes et curantes ubique. (7) Audiuit autem herodes te trarcha omnia, quae fie bant ab eo, et hesitabat eo quod dice retur (8) a quibus 6. circumibant CA, circuibant V. et ciuitates C, absunt haec uerba ab AVT. 7. hesitabat C. 9. prior in decollaui erasa. audio ego talia CA, ego talia audio V, ἀκούω τοιαῦτα Τ.

a quibusdam uero, quia heli as apparuit, ab aliis autem, quia propheta unus de anti quis surrexit. (9) et ait herodes: iohannem ego decollaui; quis autem est iste, de quo a dio ego talia? et quae rebus uidere eum. (10) Et reuersi apostoli narrauerunt illi omnia, quae cumque fecerunt. Et adsumptis illis secessit seorsum

Fol. 11 pag. 1.

(Lc. 9. 10) bethsaidae.
 (11) quod cum cog
nouissent
turbae, secu
tae sunt illum.
et exceptit illos
et loquebatur
illis de regno
Dei, et eos, qui
cura indige
bant, sanabat.
 (12) Dies autem
cooperat de
clinare,
et accedentes
duodecim
discipuli eius
dixerunt illi:
demitte turbas,
ut euntes in
castella uil
lasque, quae
circa sunt, de
uertant et in
ueniant escas.

(13) ait autem ad . . .
 los: uos da . . .
 illis manduca
re. at illi dixe
runt: n . . .
 nobis plus qu . .
 quinque panes
et duos pisces.
 nisi forte nos
eamus et ema
mus in omnem
hanc turbam
escas.
 (14) erant autem
fere uiri quin
que milia.
 ait autem ad dis
cipulos suos:
 facite illos dis
cumbere per
conuia quin
quagenos.
 (15) et ita fecerunt
et discumbere
fecerunt.

11. illos CA, eos V. 12. duodecim discipuli eius C,
duodecim AVT, demitte C, dimitte AV, duos C, duo AV.

Fol. 11 pag. 2.

(Lc. 9. 16) uobus pisci
us, respexit
in caelum
et benedixit il
lis et fregit:
et distribuit
discipulis su
is, ut ponerent
ante turbas.
 (17) et manducae
runt omnes
et saturati sunt,
et sublatum
est, quod su
perfuit illis,
fragmentorum
cophini duo
decim.
 (18) Et factum est,
cum solus es
set orans,
erant cum il
lo et discipu
li, et interro
ganit illos:
 (19) at illi respon
derunt
et dixerunt:
iohanne baptis
tam, alii autem
heliam,
alii quia prophe
ta unus de pri
oribus surre
xit. (20) dixit au
tem illis:
uos autem
quem me esse
dicatis?
respondens
simon petrus
dixit: Christum Dei.
 (21) At ille incre
pans illos
praecepit, ne
cui dicerent,
hoc dicens,
quia oporteret
filium homi

19. iohannem C, iohannem AV, alii quia propheta unus
CA, alii uero quia unus propheta V, ἄλλοι δὲ ὅτι προφῆ
της τις.

Fol. 12 pag. 1.

(Lc. 9. 33) et unum heliae,
nesciens quid
diceret.
 (34) haec autem il
lo loquente
facta est nubes
et obumbra
uit eos, et ti
muerunt.
et intrantibus
illis in nubem
 (35) et uox facta est
de nube dicens:
hic est filius
meus dilectus!
ipsum audite!
 (36) et dum fieret
nox, inuentus
est Iesus solus,
et ipsi tacuerunt
et nemini dixe
runt in illis
diebus quic
quam ex his,
quae uiderant.
 (37) Factum est
autem in sequenti
inseq, uendi

die descen
dentibus illi . .
de monte
occurrit illis
turba multa,
 (38) et ecce uir de
turba exclam
auit dicens:
magister ob
secro te! respi
ce in filium
meum, quia
unicus est mihi,
 (39) et ecce spiritus ap
illum,
et subito clama
mat et elidit
et dissipat eum
cum spuma,
et uix discedit
dilanians eum,
 (40) et rogaui disci
pulos tuos,
ut eicerent il
lum, et non
potuerunt.

33. heliae CA, Eliae V. 34. et intrantibus C, AC
intrantibus. 36. quicquam CA, quidquam V, occurrit illis CV,
illi AT. 37. sic pro in sequenti, quod habet C. 39. appra
hendit C, illum et CA, eum et V.

Fol. 12 pag. 2.

(Lc. 9. 41) spondens au
tem Iesus dixit:
O generatio in
fidelis et per
uersa!
usque quo ero
apud uos
et patiar uos!
adduc huc fili
um tuum!
 (42) et cum accede
ret, elisit il
lum daemo
num
et dissipauit.
 (43) et increpauit
Iesusspiritum inm
dum et sana
uit puerum
et reddidit il
lum patri eius.
 (44) Stupebant au
tem omnes
in magnitudi
ne Dei.
Omnibusque
mirantibus

in omnibus, quae
faciebat,
dixit ad discipu
los suos:
ponete uos in
cordibus ues
tris sermones
istos! filius
enim hominis
futurum est ut
tradatur
in manus ho
minum.
 (45) At illi ignorabant
uerbum istud,
et erat uelatum
ante eos,
ut non sentirent
illud,
et timebant
interrogare
eum de hoc
verbo.
 (46) Intravit autem
cogitatio in
eos, quis eorum
maior esset.

41. respondens autem CTV, respondens A. adduc huc CTV,
adduc A. 44. ponete C, ponite A; in fragm. Norimb. I correctum
est ex E, futurum CV, futurus A. 45. interrogare eum
CAT, eum interrogare V et codd. quidam, de quibus dixit
Tischend. 45. t in at in rasura. 2

Fol. 13 pag. 1.

(Lc.9.47) ad Iesus uidens cogitationes cordis illorum, appraehendens puerum sta tuit eum secus se, (48) et ait illis: quicumque sus ceperit puerum istum in nomi ne meo, me re cipit, et qui cumque me receperit, recepit eum, qui me misit. nam qui minor est inter nos omnes, hic ma ior est. (49) Respondens au tem iohannes dixit: praeceptor, uidimus quen dam in nomine tuo eiciendum 47. at CA, appraehendens puerum statuit eum CA (nisi quod A adprehendens), appraehendit puerum et statuit illum V, T participium habet. 48. me receperit et quicumque me receperit recepit eum C, me recipit et quicumque me recepit recipit eum A, recipit . . . receperit . . . recipit V, δέχεται . . . δέξηται . . . δέχεται T. 49. praeceptor C. 50. sinite eum et C, AVT non habent. 51. adsumptionis C, hierusalem CA, in h. VT.

Fol. 14p.1. dibus nostris, (Lc.10.11) extergerimus in uos; tamen hoc sci tote, quia ap propinquauit in uos regnum Dei; (12) dico autem uobis, quia sodomis in die illa re missius erit, quam illi ciui tati. (13) Vae tibi cora zain, uae tibi bethsaida, quia si in tyro et sydone factae fuis sent uirtutes, quae in uobis factae sunt, olim in cilicio et cinerem

11. in pedibus nostris C, abest ab AV, εἰς τοὺς πόδας T. 11. appropinquauit CV, appropiauit A, in uos C, abest ab AVT. 12. autem CT, non habent AV. 13. corozain CA, corozain V, in uobis factae CA, factae sunt in VT, et cinerem C. 14. et tyro CV, tyro AT. 15. in caelum CA, es C, abest ab AV. 16. me misit CA, misit me VT. 17. sebtuaginta C.

daemonia, et prohibuimus eum, quia non sequitur no biscum. (50) et ait ad illum Iesus: sinite eum, et nolite prohibere. qui enim non est aduersum uos, pro uobis est. (51) Factum est autem, dum compleren tur dies ad sumptionis eius, et ipse faciem suam firma uit, ut iret hierusalem, (52) et misit nunti os ante con spectum suum, et euntes intra uerunt in cui

Fol. 13 pag. 2.

(Lc.9.52) uitatem sama ritanorum, ut pararent illi, (53) et non re ceperunt eum, quia facies eius erat euntis hierusalem. (54) cum uidissent autem discipuli eius iacobus et iohannes, dixerunt: Domine, uis dicimus, ut ignis descen dat de caelo et consumat ilios? (55) et conuersus increpauit illos et dixit: nescitis, cuius spiritus estis; (56) filii hominis non uenit ani mas perdere, sed saluare. 52. uitatem fragm. Norimb. qui e graecis locum habent, verbo finito utuntur. 57. ad Iesum C, ad illum AVT. 58. et ait CA, dixit V, καὶ Τ, nidos ubi requiescant C, nidos AV, κατασκηνώσεις T.

Fol.14p.2. monia subici (Lc.10.17)

untur nobis in nomine tuo. (18) et ait illis Iesus: u . . . bam sata nan sicut ful gur de caelo cadentem. (19) ecce dedi uobis potestatem calcandi su pra serpen tes et scorpi ones et supra omnem uirtutem inimici, et nihil uos no cebit. (20) uerumtamen in hoc nolite gaudere, quia spiritus uobis subiunctur, gaudete autem

ta sunt in cae lis.

(21) In ipsa hora exultauit Jesus in spiritu sancto et dixit: con fiteor tibi, pa ter, domine caeli et terrae, quod abscondisti haec a sapientibus et prudenter, et reuelasti ea paruulis. etiam, pater, quia sic placuit ante te. (22) Omnia mihi tradita sunt a patre meo, et nemo scit quid sit filius, nisi pater, et qui sit pater, nisi filius.

18. Iesus C, abest ab AVT, satanan CA. 19. supra omnem CA, super V, omnem videtur in Norimb. fuisse; nunc lineola, quae m indicat, vix agnoscitur, uos nocebit C, uobis AV; in T accusativus. 20. scribita C. 21. Iesus C, abest ab AVT, dixi C, quia CA, quoniam V. 22. meo abest ab A, filius infra additum est a correctore, quid sit filius . . . qui sit pater C, qui sit utroque loco A, quis utroque loco V, τίς T.

Fol. 15 pag. 1.

(Lc. 10.²³) Et conuersus ad discipulos suos dixit: beati oculi, qui uident, quae nos uidetis. (24) dico enim uobis, quod multi prophetae et reges uolu erunt uidere, quae nos uide tis, et non ui derunt, et audire, quae audistis, et non audierunt. (25) Haec eo dicente, ecce quidam legis peritus surrexit temptans illum et dicens: magister,

bo? (26) at il... dixit ad e... in lege quid s... tum est? quomodo legis? (27) ille respon dens dixit: diliges Dominum Deum tuum ex toto cor de tuo, et ex tota anima tua, et ex omnibus uiribus tuis, et ex omni mente tua, et proximam tuum sicut te ipsum. (28) dixitque illi Jesus: recte respon disti; hoc fac et uiues.

(29) Ille autem

23. uos CV, non est in AT. 24. audistis C, auditis AVT. 25. haec eo dicente, ecce C, et ecce AVT, tembtans C. 25. eum A, illum CA. 26. scribunt C. 28. Iesus C, abest ab AVT.

Fol. 15 pag. 2.

(Lc. 10.²⁹) . . . is est me . . proximus? (30) uspiens au tem Jesus dixit: homo quidam descendebat ab hierusalem in hiericho et incidit in la trones, qui etiam de spoliauerunt eum, et plagiis inpositis abierunt se miuiuo relicto. (31) accidit autem, ut sa cerdos quidam descendaret eadem uia, et uiso illo praeteribit. (32) similiter

30. suspiciens CA, suscipiens AVT (*ὑπολαβών*), ab hierusalem C. 31. praeteribit C. 32. pertransiit CV, transiit A. 33. iter faciens CV, transiens A.

Fol. 16 pag. 1.

(Lc. 11. 5) quis uestrum habebit ami cum, et ibit ad illum media nocte et dice... t illi: amice, commoda mihi tres panes, (6) quoniam ami cus meus uenit de uia ad me, et non habeo, quod ponam ante illum. (7) et ille de intus respondens dicat: noli mihi mo lestus esse, iam ostium clausum est, et pueri mei mecum sunt in cubili; non possum (10) omnis enim

surgere e... re tibi. (8) et ille si per seuerauerit pulsans, dico uobis, et si non dabit illi surgens eo quod amicus eius sit, propter improbitatem tamen eius surget et dabit illi quodquod habet necessaria.

(9) Et ego uobis dico, petite, et dabitus uobis, quaerite, et inuenietis, pulsate, et aperietur uobis.

5. dicit CAV, in Norimb. duae litterae erasae sunt. 7. respondens CT, om. A. 8. ille si CA, si ille V, probter C, quodquod C. 9. uobis dico CAT, dico uobis V.

Fol. 16 pag. 2.

... petit acci. it, et qui quae rit inuenit, et pulsanti aperietur. (11) quis autem ex uobis patrem petet panem, numquid lapi dem dabit illi? aut piscem si petit, num quid pro pis ce serpentem dabit illi? (12) aut si petierit ouum, numquid por riget illi scor pionem? (13) si ergo uos, cum sitis mali, nostis bona da ta dare filiis uestris, quanto magis pater uester

de caelo dabit spiritum bonum petentibus se? (14) Et erat eiciens daemonium, et illud erat mutum, et cum eieci set daemoni um, locutus est mutus, et ammiratae sunt turbae. (15) Quidam autem ex pharisaieis dixerunt: in belzebub principem daemoniorum eicit daemonia. (16) Et alli temp tantes signum quaerebant de caelo ab eo. (17) Ipse autem uidit cogitatio nes eorum

11. petet CT, petit AV, aut piscem si petit C, aut piscem V, aut si piscem A, patre fuit, corrector lineolam addidit. 12. porrigit C, porrigit AVT. 14. ammiratae C. 15. pharisaieis C, ex eis VAT, principem C. 16. quaerebant de caelo C, de caelo quaerebant AVT. 17. uidit C, ut uidit AV.

Fol.17p.1. clauem scien
(Lc. 11. 52) tiae; ipsi non
introistis,
et eos, qui intro
ibant, prohibu
istis.

(53) XII Cum haec
ad illos
diceret,
cooperunt pha
risaei et legis
periti graui
ter insistere
et os eius op
primere
de multis (54) insi
diantes ei,
quaerentes
capere aliquid
ex ore eius,
ut accusarent eum.

(12. 1) multis autem
turbis circum
stantibus,
ita ut se inuicem
conculcarent,
coepit dicere

53. XII C, cum haec CA; quum autem haec V. 54.
insidiates ei, quaerentes capere aliquid ex C, insidiates et
quaerentes capere aliquid ex A; insidiates ei et quaerentes
aliquid capere de V. 12¹. primum T, ex C nihil enotavi, om. in
AV; T: Πρῶτον προσέχετε. quae est C, quod est AV. τῆς
ζύμης . . . ἦτις ἐστίν T. hypocrisis CAV. 3 in aure C, in au
rem AV. πρὸς τὸ οὐς T.

Fol.18p.1. coruos,
(Lc.12.24) quia non semi
nant neque
metunt,
quibus non est
cellarium,
neque horreum,
et Deus pascit
illos.
quanto magis
uos plures
estis illis.

(25) quis autem ues
trum cogitan
do potest
adicere ad sta
turam suam
cubitum unum?

(26) si ergo neque
quod minimum
est potestis,
quid de ceteris
solliciti estis?

(27) considerate
lilia quanto
do crescent;
non laborant,

24. plures CA, pluris V. 27. non neent C, non neunt
A, neque nent V, οὐτε οὐτε T, alii οὐ . . οὐδὲ, quia
C, abest ab AVT, sic C, abest ab AVT. 28. agri C,
abest ab AV, in agro est C, est in agro V; T εὐ ἀγρῷ
τὸν χόρτον ὄντα σήμερον . . . fidei CA. 30. huius C,
abest ab AV, τὸν χόρτον ut semper T.

ad discipulos
suos primum.
Attende.
a fermento
pharisaorum,
quae est ypo
crisis.
(2) Nihil autem
opertum est,
quod non reue
letur,
neque abscon
ditum, quod
non sciatur,
(3) quoniam quae
in tenebris
dixistis,
in lumine dicen
tur, et quod
in aure locuti
estis in cubi
culis, praedi
cabitur in tec
tis. (4) dico autem
nobis amicis
meis:
ne terreamini

Fol.17p.2. ab his qui oc
(Lc. 12. 4) cidunt corpus
et post haec
non habent
amplius quid
faciant.
(5) ostendam autem
uobis, quem
timeatis.
timete eum,
qui postquam
occiderit,
habet potesta
tem mittere
in gehennam.
ita dico uobis:
hunc timete.
(6) nonne quinque
passeres ue
niunt dipon
dio? et unus
ex illis non
est in obliuio
ne coram Deo.
(7) sed et capilli
capitis uestri
omnes nume

rati sunt.
nolite ergo
timere!
multis passe
ribus plures
estis.
(8) dico autem uo
bis: omnis, qui
cumque con
fessus fuerit
me coram ho
minibus,
et filius homi
nis confitebi
tur illum co
ram angelis
Dei.
(9) Qui autem ne
gauerit me co
ram hominibus,
denegabitur
coram angelis
Dei.
(10) Et omnis, qui
dicit uerbum
in filium homi
nis, remitte

4. quod A, quid CV. 6. ueneunt CA, sed in C e non
eiusdem manus est, depudio A. 7. plures estis CA, pluris
estis vos V, uos in C erasum est. πολλῶν στρονθίων
διαφέρετε T. 8. me CV, in me AT, illum CV, in illo AT.
9. denegabitur CA, negabitur V. ἀρνησάμενος . . . ἀπαρ
ηγήσεται T.

non neent.
dico autem uo
bis, quia nec
salomon in
omni gloria
sua sic nesti
ebatur sicut
unum ex istis.
(28) si autem faenum
agri, quod ho
die est in agro
et cras in cliba
num mittitur,
Deus sic uestit,
quanto magis
uos pusillae
fidiae!

(29) et uos nolite
quaerere,
quid mandu
cetis
aut quid bibatis,
et nolite in su
blime tolli;

(30) haec enim om
nia gentes
huius mundi

Fol. 18 p. 2. quaerunt,
(Lc.12.30) pater autem
uester scit,
quoniam his
indigetis.
(31) verumtamen
quaerite reg
num Dei,
et haec omnia
adiciantur
uobis.

(32) Nolite timere,
pusillus grex,
quia compla
cuit patri ues
tro dare no
bis regnum.

(33) Vendite que
possidetis,
et date elymo
sinam.
Facite uobis
sacculos,
qui non uete
rescant,
thensaurum

in caelis,
quo fur non ap
propiat,
neque tinea cor
rumpit.
(34) ubi enim thes
aurus uester
est, ibi et cor
uestrum erit.
(35) Sint lumbi ues
tri praecincti
et lucernae
ardentes,
(36) et uos similes
hominibus
expectantibus
dominum suum,
quando reuer
tatur a nuptiis,
ut, cum uenerit
et pulsauerit,
confestim
aperiatu ei.
Beati serui illi,
quos, cum uene
rit dominus,
non deficiem
inuenierit

31. sic CA; quae lectio proxime accedit ad T; primum
regnum Dei et iustitiam eius V. 33. elemosynam CA, ele
mosynam V, ueterescunt CA, ueterascunt V, thensaurum C,
thesaurum AV. 34. thensaurus C. 35. ardentes CAT,
ardentes in manibus uestris V. 36. aperiant AVT, et nisi
fallor C.

Fol. 19 pag. 1.

(Le. 12.³⁷) uigilantes;
amen dico uobis,
quod praecin-
get se
et faciet illos
discumbere,
et transiens
ministravit
illis.
(38) et si uenerit
in secunda
uigilia,
et si in tertia
uigilia uenerit
et ita inuenierit,
beati sunt serui
illi.
(39) Hoc autem sci-
tote, quia si sci-
ret pater fami-
lias, qua hora
fur ueniret,
uigilaret utique
et non sineret
perfodiri do-
mum suam.
(40) et uos estote

(37). *praecingit* CTV, *praecingit* A, *ministravit* C. 39.
quia C, *quoniam* AV, *perfodiri* CA, *perfodi* V. 40. *uenit*
pr. manus, et superscriptum alio atramento, *ueniet* VA.
ἐρχεται T. 41. *an sine et A, an et CTV, parabolam CAV.*
42. *constituet* CAT, *constituit* V, *eius* C, abest ab AVT.
43. *inueniet* CT, *inueniterit* AV.

parati,
qua, qua hora
non putatis, fi-
lius hominis
uenit.
(41) Ait autem ei pe-
trus: Domine, ad
nos dicis hanc
parabolam,
an et ad omnes?
(42) dixit autem Dominus:
quis putas es
fidelis dispen-
sator et pru-
dens,
quem constitu-
et dominus eius su-
pra familiam
suam,
ut det illis in
tempore triti
ci mensuram?
(43) beatus ille ser-
uus, quem, cum
uenerit dominus, in
ueniet ita faci-
tem.

Fol. 19 pag. 2.

(Le. 12.⁴⁴) . . . e dico uobis,
uia supra om-
nia, quae possi-
det, constitu-
it illum.
(45) Quod si dixerit
seruus ille
in corde suo:
moram facit
dominus meus ue-
nire, et coe-
perit percu-
tere pueros
et ancillas
et edere et bi-
bere et inebri-
ari, (46) ueniet
dominus serui illius
in die qua non
sperat,
et hora qua ne-
scit, et diuidet
eum, partem
que eius cum
infidelibus
ponet.
(47) Ille autem
44. *quia* CA, *quoniam* V, *constituit* C, *constituet* AVT.
45. *pueros* CA, *seruos* V. 47. *uapulauit* CA, *vapulabit* V,
διαγέρεται T, *multas* CT, *multis* AV. 48. *uapulauit*
CA, *vapulabit* V.

Fol. 20 pag. 1.

(Le. 13. 4) et ipsi debito
res fuerunt
praeter om-
nes homines
habitantes
in hierusalem.
(5) non dico uobis,
sed si non pa-
nitentiam
egeritis,
omnes simili-
ter peribitis.
(6) Dicebat autem
hanc similitu-
dinem:
arborem fici
habebat quidam
plantatam
in uineam suam,
et uenit quae-
rens fructum
in illam,
et non inuenit.
(7) dixit autem
ad cultorem
uineae:
ecce anni tres

sunt,
ex quo uenio
quaerens fru(c)
tum in ficul-
nea hac,
et non inuenio.
succide ergo
illam.
ut quid etiam
terram occu-
pat? (8) at ille
respondens
dixit illi:
domine, dimitte
illam et hoc
anno,
usque dum fo-
diam circa illam
et mittam
stercora,
(9) et si quidem
fecerit fruc-
tum.
sin autem, in
futurum
succides eam.

(10) erat autem

4. *fuerunt* CA, *fuerint* V. 5. *non paenitentiam* CA,
p. *non* V. 6. *in uineam suam* C, *in uinea sua* AVT,
in illam C, *in illa* AVT.

Fol. 20 pag. 2.

(Le. 13. 10) (d)ocens in sy-
nagogis eorum
sabbatis.
(11) et ecce mulier,
quae habebat
spiritum infirmi-
tatis
annis decem
et octo
et erat inclina-
ta nec omni
no poterat
sursum re-
spicere.
(12) quam cum uide-
ret Jesus, noca-
uit eam ad se
et ait illi:
mulier,
dimissa es ab
infirmitate
tua.
(13) et imposuit
illi manus,
et confestim
erecta est
et glorificabat Deum.
12. *wideret* CV, *uidisset* A. 15. *respondit* et CT, *res-
pondens* . . . et A, *respondens* . . . *dixit*, *sine et V, soluet* C,
solut AVT.

(14) Respondens
autem archi-
synagogus
indignans, quia
sabbato cura-
ret Jesus,
dicebat turbae:
sex dies sunt,
in quibus ope-
rat operari.
in his ergo uenite
et curamini,
et non in die
sabbati.
(15) respondit au-
tem ad illum
Dominus et dixit:
hypocrite,
nnusquisque
uestrum sab-
bato non sol-
uet bonem
suum
aut asinum
a praesepio
et dicit adaqua-
re? (16) hanc autem

Fol. 20a pag. 1.

(Lc.19.²⁸) hierosolymam.
 (29) et factum est,
 cum appropin
 quasset beth
 fage et betha
 niam ad mon
 tem, qui uoca
 tur olineti,
 misit duos dis
 cipulos suos
 (30) dicens:
 ite in castellum,
 quod contra
 est.
 in quo introeun
 tes inuenietis
 pullum asinae
 alligatum,
 cui nemo umquam
 hominum
 sedit;
 soluite illum
 et adducite.
 (31) et si quis uos
 interrogare
 rit: quare sol
 uitis?
 (32) Abierunt autem,
 qui missi erant,
 et inuenierunt,
 sicut dixit illis Iesus,
 stantem pullum.
 (33) soluentibus
 autem illis
 pullum,
 dixerunt domi
 ni eius ad illos:
 quid soluitis
 pullum?
 (34) at illi dixerunt:
 quia dominus eum
 necessarium
 habet.
 (35) et duxerunt
 eum ad Iesum,
 et iactantes
 uestimenta
 supra pullum
 imposuerunt
 Iesum.
 (36) eunte autem

28. hierosolymam CV, hierosolyma A. 29. betlfage C, ad betlphage AV, εἰς T, bethaniam CV, bethania A. 30. in quo C, ἐν τῷ T, in quod AV. 31. in opera CA, operam V. 32. Iesus (IHS) capitalibus litteris additum; etiam in C legitur, non in ATV. 34. at littera t in rasura. 35. eum C, illum AV, nescio, legerimne sua, quod est in CAV, non est in T.

Fol. 20b pag. 1.

(Lc.19.⁴³) uallo
 et circum dabunt
 te et coangus
 tabunt te undi
 que
 (44) et ad terram
 prosternt
 te et filios
 tuos, qui in te
 sunt.
 Et non relin
 quent in te la
 pidem super
 lapidem,
 eo quod non
 cognoueris
 tempus uisita
 tionis tuae.
 (45) Et ingressus
 in templum
 coepit dicere
 uendentes
 in illo
 et ementes,
 (46) dicens illis:
 scriptum est,
 quia domus
 44. et ad CTV, ad sine et A. 47. cottidie C. 48.
 quid CV, quod A.

mea domus
 orationis est;
 uos autem fe
 cistis illam
 speluncam
 latronum.
 (47) Et erat docens
 cottidie in
 templo,
 principes autem
 sacerdotum
 et scribae
 et principes
 plebis quaere
 bant illum
 perdere,
 (48) et non inuenie
 bant, quid face
 rent illi.
 omnis enim po
 pulus suspen
 sus erat
 audiens illum.
 (20.) Et factum est
 in una dierum,
 docente illo
 populum

Fol. 20a pag. 2.

(Lc.19.³⁶) substernebant
 uestimenta
 sua in uia.
 (37) Et cum appro
 pinquaret
 iam ad discen
 sum montis
 olineti,
 coeperunt om
 nes turbae
 dicentium
 gaudentes lau
 dare Deum uoce
 magna
 super omnibus
 quas uiderant
 uirtutibus
 dicentes:
 benedictus, qui
 uenit rex in no
 mine Domini!
 pax in caelo et
 gloria in ex
 celsis!
 (38) et quidam pha . .
 saeorum
 . . turbis dixe

runt ad illum:
 magister, incre
 pa discipulis
 tuis!
 (40) quibus ipse ait:
 dico uobis, quia
 si hii tacuerint,
 lapides clama
 bunt.
 (41) Et ut adpropin
 quauit,
 uidens ciuitatem
 fleuit super
 illam dicens:
 (42) quia si cognouis
 ses et tu
 equidem in hac
 die tua,
 quae ad pacem
 tibi essent!
 nunc autem ab
 scindita sunt
 ab oculis tuis.
 (43) quia uenient di
 es in te,
 et circumdabunt
 te inimici tui

36. nescio, num me fugerit illo, quod non enotavi ex Norimb., neque non esse in C indicavi; est in AVT. 37. discensum C, descensum AV, dicentium C, descendantium A, discipulorum VT. 39. discipulis tuis C, Επιτίμησον τοῖς μαθηταῖς σου T, discipulos tuos AV. 40. si hii C, ἐὰν οὐτοὶ T, si hi A, hi si V. 41. appropinquavit nisi fallor C. 42. tibi essent C, tibi AV, τὰ πρὸς εἰρήνην σου T.

Fol. 20b pag. 2.

(Lc.20. 1) in templo
 et euangeli
 zante,
 conuenerunt
 principes
 sacerdotum
 et scribae
 cum senioribus,
 (2) et aiunt dicen
 tes ad illum:
 dic nobis, in qua
 potestate
 haec facis,
 aut quis est, qui
 dedit tibi
 hanc potes
 tam.
 (3) respondens
 autem Iesus
 dixit ad illos:
 interrogabo
 uos et ego
 unum uerbum;
 respondite
 mihi.
 (4) baptismum
 iohannis

de caelo erat,
 an ex hominibus?
 (5) ad illi cogitabant
 inter se dicen
 tes,
 quia si dixerimus:
 de caelo, dicet:
 quare ergo
 non creditis illi?
 (6) si autem dixeri
 mus: ex homi
 nibus,
 plebs uniuersa
 lapidauit nos;
 certi sunt enim
 iohannem
 prophetam
 esse.
 (7) et responderunt,
 se nescire, un
 de esse,
 (8) et Iesus ait illis:
 neque ego dico
 uobis, in qua
 potestate
 haec facio.
 (9) coepit autem

3. Iesus dixit CV, dixit AT. 3 C ni fallor habet
 respondete, sed respondite est in Aureo Treverensi et in Ehrenbreitsteiniensi, ut ex ineditis duos tantum nominem; de
 editis cf. Dombart in Zeitschrift f. wissensch. Theologie 1881 p. 475. 4. baptismum CA, baptismus V. 5. clare legitur ad. — inter
 se CA, intra se V, non creditis C, credidistis AV. 6. lapidauit C. 7. unde esse et in fragm. Norimb. est et in C.

Fol. 20c pag. 1.

(Lc. 20. 9) dicere ad ple
bem parabolam
hanc:
homo planta
uit uineam,
et locauit
eam colonis,
et ipse peregre
fuit multis
temporibus.
(10) et in tempore
misit ad culto
res seruum,
ut de fructu
uineae darent
illi.
qui caesum
dimiserunt
eum inanem.
(11) et addidit alte
rum seruum
mittere.
illi autem hunc
quoque cae
dentes et af
ficienes
contumelia
11. cedentes C, efficienes C. 13. forsitan C, reuere
buntur C, uerebuntur AV. 14. inter se C, in se A. 15.
iectum C, iectum illum AV. ἐξβαλόντες αὐτὸν T.

dimiserunt
inanem.
(12) et addidit ter
tium mittere.
qui et illum
uulnerantes
eiecerunt.
(13) dixit autem
dominus ui
neae:
quid faciam?
mittam filium
meum dilec
tum.
forsitan, cum
hunc uiderint,
reuerebuntur.
(14) quem cum uidiſ
sent coloni,
cogitauerunt
inter se dicen
tes: hic est
heres,
occidamus illum,
ut nostra fiat
hereditas.
(15) et iectum

Fol. 20c pag. 2.

(Lc. 20. 15) extra uineam
occiderunt.
quid ergo faciet
illis dominus uineae?
(16) ueniet et per
det colonos
illos
et dabit uineam
aliis.
quo audito dixe
runt illi: absit.
(17) ille autem
aspiciens eos
ait:
quid est ergo
hoc quod scrip
tum est:
lapidem quem
reprobauerunt
aedificantes, (20) XVIII Et obser
hic factus est
in caput angu
li.
(18) omnis, qui ceci
derit supra
lum lapidem,
onquassabi
16. illos C, istos AV. 17. scriptum C. 18. supra
bis CA, super bis V. 19. in illa C, illa AV, istam CA,
hanc V. 20. XVIII item in C.

tur,
supra quem
autem cecide
rit, comminu
et illum?
(19) Et quaerebant
principes
sacerdotum
et scribae
mittere in illum
manus in illa
hora,
et timuerunt
populum;
cognoverunt
enim, quod ad
ipsos dixerit
similitudinem
istam.
(20) XVIII Et obser
vantes
miserunt
insidiatores,
qui se iustos
simularent,
ut caperent
eum

Fol. 20d pag. 1.

(Lc. 21. 4) sibi miserunt
in munera Dei;
haec autem ex
eo, quod deest
illi, omnem
uictum suum,
quem habuit,
dedit.
(5) Et quibusdam
dicentibus
de templo,
quod lapidibus
bonis et donis
ornatum
esset, dixit:
(6) haec quae uide
tis, uenient
dies, in quibus
non relinque
tur lapis
super lapidem,
qui non destru
atur.
(7) Interrogauerunt
autem illum
dicentes:
praeceptor,
5. lapidibus bonis CAT, bonis lapidibus V. 7. praeceptor
C, sed ae haud integrum. 8. sum Christus C, sum AVT,
illos CA, eos V. 9. enim haec primum C, primum haec
(om. enim) VA, γὰρ ταῦτα . . . ποῶτον T, non
CAT, nondum V.
(8) qui dixit:
uidete ne sedu
camini.
multi enim ue
nient in nomi
ne meo dicen
tes, quia ego
sum Christus,
et tempus ap
propinquauit.
nolite ire
post illos
(9) cum autem au
dieritis proelia
et seditiones,
nolite terrori.
oportet enim
haec primum
fieri,
sed non statim
finis.
(10) tunc dicebat:

Fol. 20d pag. 2.

(Lc. 21. 10) surget gens
contra gentem
et regnum ad
uersus regnum,
(11) et terrae motus
magni erunt
per loca,
et pestilentiae
et fames
terroresque
de caelo
et signa magnae
erunt
et tempestates.
(12) Sed ante haec
omnia inicient
uobis manus
suas
et persequen
tur
tradentes in sy
nagogis
et in custodia
tractos ad re
ges et praesi
des
. . . opter nomen

meum.
(13) contingent au
tem haec uobis
in testimonium.
(14) Ponite ergo
in cordibus
uestris,
non praemedi
tari,
quemammodum
respondeatis.
(15) ego enim dabo
uobis os et sa
pientiam,
cui non poterunt
resistere
et contradicere
omnes aduer
sarii uestri.
(16) trademini autem
a parentibus
et fratribus
et cognatis
et amicis,
et morte aff
cient
ex uobis

11. et terrae CVT, terrae A, et tempestates C, quod
abest ab AV. 12. initient C, in synagogis et in custodia
C, in synagogas et custodias VAT, tractos C, tradentes A,
trahentes V, ἀπαγομένους T, reges et praesides CVT, reges
et ad praesides A. 13. contingent autem haec C, contingat
autem AVT. 14. quemammodum C, quemadmodum AT.

Fol. 21 pag. 1.

(Lc.22.40) Et cum perue
nisset ad locum, dixit illis:
orate, ne intre
tis in tempta
tione.
(41) Et ipse auulsus
est ab eis, quantum iactus
est lapidis, et positis geni
bus orabat,
(42) dicens:
Pater, si uis,
transfer cali
cem istum a me.
uerumtamen non mea uolun
tas, sed tua fiat.
(43) Apparuit autem illi angelus de caelo, con
fortans eum. et factus est in agonia, et prolixius
40. temptationem C, temptationem A. 43. factus est . . . et CA, factus orabat CT. 46. temptationem C, temptationem A. 47. In C item XX.

XX (47) Adhuc eo lo
quente, ecce tur
ba, et qui uocabatur iudas, unus
de duodecim,

orabat,
(44) et factus est sudor eius sicut guttae sanguini decurren
tis in terram.
(45) Et cum surre
xisset ab orati
one et uenisset ad discipulos suos, inuenit eos dormientes
prae tristitia.
(46) et ait illis: quid dormitis?
surgete, orate, ne intretis
in temptatio
nem.

(47) Adhuc eo lo
quente, ecce tur
ba, et qui uocabatur iudas, unus
de duodecim,

Fol. 21 pag. 2.

(Lc.22.47) antecedebat
eos et appropinqua
uit Iesu, ut os
cularetur eum.
hoc autem de
derat illis
signum: quemcumque
osculatus fuerit, ipse est
Iesus autem dixit ei: iuda, osculo
filium hominis tradis?
(49) Videntes autem
hii, qui circa ipsum erant,
quod futurum
erat, dixerunt ei:
Domine, si percuti
mus in gladio?
(50) et percussit unus ex illis
seruum

(51) respondens autem Jesus ait:
sinite usque huc.
Et cum tetigis
set auriculam eius, sanauit
eum.
(52) Dixit autem Jesus
ad eos, qui uenerant ad se,
principes sacerdotum et ma
gistratus templi
et seniores:
quasi ad latro
nem existis
cum gladiis
et fustibus,
(53) cum cottidie
uobiscum fu
erim in templo

47. Verba hoc — est non sunt in AVT, sunt in C et graecis quibusdam apud Tischend.; fluxerunt ex Mt. et Mr. 48. ei CA, illi V. 49. hii qui C, hi qui, ut plerumque, pro ii qui V, dextram CA, dexteram V. 53. cottidie C.

Fol. 22 pag. 1.

(Lc.24.17) et estis tristes?
(18) et respondens unus, cui nomen cleopas, dixit ei:
tu solus pere
grinus es in hie
rusalem, et non cognouis
ti, quae facta sunt in illa his
diebus?
(19) quibus ille dixit:
quae? et dixerunt:
de Iesu Nazareno, qui fuit uir pro
pheta potens in opere et ser
mone coram Deo et omni
populo,
(20) et quomodo tradierunt eum summi sacer
dotes et principes nostri in dam
nationem mortis
et crucifixerunt eum.
(21) nos autem spe
rabamus, quia ipse esset re
dempturus israhel, et nunc super
haec omnia tertia dies est
hodie, quod haec facta sunt.

(22) sed et mulieres quedam ex nostris terru
erunt nos, quae ante lucem fuerunt ad monumen
tum, (23) et non inuenio
corpore eius uenerunt, dicentes,
se etiam uisio
nem angelo

18. Cleopas CAT, Cleophas V. 20. tradiderunt eum CT, eum tradiderunt AV. 21. redempturus CA, est hodie CV, hodie A, τρίτην ταῖς την ἡμέραν ἦγε T. 23. syllabam rum non memini me videre.

Fol. 22 pag. 2.

(Lc.24.23) uidisse, qui dicunt eum uiuere.
(24) et abierunt qui
dam ex nostris ad monumentum, et ita inuenierunt, sicut mulie
res dixerunt, ipsum uero non uiderunt.
(25) et ipse dixit ad eos: o stulti et tar
di corde ad credendum in omnibus, quae locuti sunt prophetae.
(26) nonne haec oportuit pati Christum et ita intrare in gloriam suam?
(27) et incipiens (a) moyse et om
(nib)us prophete

tis interpraeta
batur illis in omnibus scrip
turis, quae de ipso erant,
(28) et appropinqua
uerunt castello, quo ibant, et ipse se finxit longius ire,
(29) et coegerunt illum dicentes: mane nobiscum, quoniam ad uesperum declinata est iam dies. et intravit, ut maneret cum illis.
(30) et factum est, dum recumbe
ret cum illis, accepit panem et benedixit et fregit et porrigebat illis.

24. non inuenierunt VA; ex C nihil enotavi. εἰδον T.
27. interpraetabatur C, scribatur C. 29. ad uesperum declinata C, ad uesperascit et declinata AVT; intravit ut maneret cum CT, intravit cum AV. 30. cum illis CA, cum eis V.
30. et fregit C, ac fregit AV.

Fol. 24 pag. 1.

- (Ioh. 1.¹⁹) quando miserunt iudei ab hiero
solymis sacer dotes et leuitas ad eum,
ut interrogarent eum:
tu quis es?
(²⁰) et confessus est et non negauit,
et confessus est: quia non sum ego Christus.
(²¹) et interrogauit eum:
quid ergo? helias
as es tu?
et dixit: non sum propheta es tu?
et respondit: non.
(²²) dixerunt ergo ei: quis es tu?
ut responsum demus his qui miserunt nos;
quid dicis de te
21. estu potius quam es tu ter scriptum est, item in C 21—22. dicit CV, dicit A. 22. quis es AV, quis estu C. 23. esaias CA. 24. ex pharisaeis erant C, erant ex pharisaeis AVT. 25. baptizans C. 26. nescitis CV, non scitis A.
- ipso?
(²³) Ait: ego uox clamat in deser to: dirigite uiam Domini, sicut dixit esaias propheta.
(²⁴) Et qui missi fuerant, erant ex pharisaeis
(²⁵) et interrogauit runt eum et dixerunt ei: quid ergo baptizas, si tu non es Christus, neque helias, neque propheta?
(²⁶) respondit eis iohannes dicens: Ego baptizo in aqua, medius autem uestrum stetit, quem uos nesciatis. (²⁷) ipse est, qui post me uentu

Fol. 24 pag. 2.

- (Ioh. 1.²⁷) rus est; qui ante me factus est, cuius ego non sum dignus soluere corri giam calciamen ti eius.
(²⁸) Haec in bethania facta sunt trans iordanen, ubi erat iohannes baptizans.
(²⁹) altera die uidit iohannes Iesum uenientem ad se et ait: ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi.
(³⁰) Hic est, de quo dixi: post me uenit uir, qui ante me factus est, quia prior me erat.
(³¹) et ego nesciebam eum, sed ut manifes taretur israhel, propterea ueni ego in aqua baptizans.
(³²) Et testimoni um perhibuit iohannes dicens: quia uidi Spiritum descendenter quasi columbam de caelo, et mansit super eum.
(³³) et ego nesciebam eum. sed qui misit me baptizare in aqua, ille mihi dixit: super quem ui deritis Spiritum Dei descendenter et manenter super eum, hic est, qui bapti

27. dignus soluere corrugiam calciamenut eius C; dignus ut soluam eius corrugiam calciamenti AV, sed V semper calce habet. 28. iordanen CA, Iordanem V. baptizans C. 29. qui tollit AT, ecce qui tollit CV, peccata C, peccatum AVT. 31. in Norimb. ante israhel minoribus manifestetur CV, baptizans C. 33. uideritis C,

litteris desuper in scriptum est, quod abest a CT. manifestaretur A, manifestetur CV, baptizare, baptizat C.

Habes textum Norimbergensem, dummodo, quae typotheta peccauit, sic corrigas:

Fol. 3 p. 1 Lc. 6²³: haec enim; fol. 4 p. 2 Lc. 7¹: ..travit in; fol. 6 p. 2 v. 43: iudicasti; fol. 11 p. 2 v. 18: esse turbae; fol. 22 p. 1 v. 20: tradiderunt; fol. 12 p. 1 v. 37 in libro est insegni. Numeros uncis inclusos restitues Lc. 7⁸, 8³⁰, 8³⁶; in adnotatione scribe: Lc. 6³¹ fenerantur C; 6⁴⁵ abundantia C; 6⁴⁸ super et supra C, bis supra AV; 6⁴⁹ in qua CA, in quam V; 7¹⁴ adulescens C; 7¹⁷ in omnem circa regionem AV; 7³⁷ adulit C; 7³⁸ unguebat C ungebatt AV; 8²⁵ oboediunt CA; 8²⁶ trans fretum C, abest ab AVT; 8²⁹ inmundo C; 9¹⁰ omnia C, non est in AV, ōōa T; ibidem adsumtis C; 9¹² deuertant CA, divertant V; 9⁴³ inmundum C; 10¹⁴ et tyro non est in CVT, sed tyro tantum; decepit me lectio codicis Vindobonensis 1024, quam in margine adnotaveram; sed C ibidem sydoni; 11¹⁶ temptantes C; 13⁶ et hanc V, hanc CAT; 19³¹ dele in ante opera CA; 19⁴⁶ scriptum C, idem 20¹⁷; 21⁷ praeeceptor C; 21¹² probter C.

De litterarum initialium quas vocant ornamentis, quibus fragmenta Norimbergensia excellunt, deque toto hoc scribendi genere elegantissime et sagacissime disseruit Dr. Zucker, bibliothecae Erlangensis praefectus, in „Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit, 1882“ p. 32 sqq. Litterarum modulos observavit esse quattuor; maximo indicari capita, altero locos ad canones Eusebianos relatos, tertio cola; in reliquo textu quartum, minorem tribus illis, modulum obtinere. Evidem primum et secundum genus propter rei typographicae difficultates iisdem litteris A, B cet. expressi; cola credidi satis esse distincta litteris ad sinistram eodem modo atque in ipsis fragmentis prominentibus, speravique fore ut, si codicem Cremifanensem denuo inspicere liceret, ex eius quoque stichis nondum a me descriptis aliquid discerem, sive congruant cum Norimbergensibus, sive ab iis discedunt. De capitulatione infra dicetur.

Cum vero Guilelmus Wattenbach in „Anzeiger für Kunde der deutschen Vorzeit, 1873“ p. 303 docuerit, in „Monuments inédits ou peu connus, faisant partie du cabinet de Guillaume Libri,

Londres 1862^{**}) pl. LVIII eiusdem evangelistarii, ad quod fragmenta Norimbergensia pertinent, unam extare paginam, eam quoque conferre visum est.

Monuments inédits. Pl. LVIII. „Evangéliaire du

VI. siècle, en lettres onciales sur uelin, in folio.“

(Ioh. 10. 17) me Pater dili-	git,	habet et insanit;
quia ego pono	(21)	quid eum auditis?
animam meam,	alii dicebant:	haec uerba non
ut iterum su-		sunt daemoni
mam eam.		um habentis;
(18) nemo tollit eam		numquid dae-
a me,		monium potest
sed ego ponam		caecorum oculos aperire?
eam a me ipso;	(22)	facta sunt autem
potestatem		enchenia in
habeo ponen-		hierosolymis,
di eam,		et hiemps erat.
et potestatem	(23)	et ambulabat
habeo iterum		Iesus in templo
sumendi eam.		in porticum
hoc mandatum		salomonis.
accepi a patre	(24)	circumdederunt
meo.		ergo eum iudei
(19) dissensio iterum		et dicebant ei:
facta est inter		quousque animam
iudeeos		nostram tollis?
propter sermo-		si tu es Christus, dic
nes hos.		nobis palam.
(20) dicebant autem	(25)	respondit eis
multi ex ipsis:		Iesus:
daemonium		

17. *pater diligit CAT, diligit pater V. 18. ponam C, pono AVT, et VAT, om. C. 22. enchenia C, encenia A, encaenia VT, hiemps C. 23. in porticum C, in porticu AVT. 24. scriptor meus Berolinensis ex tab LVIII refert iudei; C habet iudei.*

Quapropter viris doctis, qui in versionum scripturae sacrae latinarum historia versantur, grammaticisque, qui mediae aetatis latine scribendi rationem investigant, haud ingratam fore operam meam confidebam, si textum publici iuris facerem ita, ut primum tantummodo, quid a vulgata nostra differret, quam accuratissime exponerem. Omnes igitur locos, de quibus nihil adnotavi, scitote eosdem esse atque in libro qui inscribitur sic: *Novum Testamentum graece et latine. Textus latinus ex Vulgata versione Sixti V. P. M. jussu recognita et Clementis VIII. P. M. auctoritate edita repetitus. Cum S. Reconsistorii catholici per regnum Saxoniae approbatione. Ed. ster. VII. Lips. Tauchn. 1884.* Non attuli numquam, cum coniunct., quicunque, adicere, caelum, paenitet, paenitentia, alia, de quibus per se constat.

Habet igitur Cremifanensis haec:

Matth. cap. I. 1 *jili* bis. 3 *zara, esrom* bis. 5 *racab, booz* genuit *obeth*. Idem *obeth* altero loco. *iesse* genuit (non autem). 7 *abia* nominativus, *asaph*. 8 *asaph, otiam*. 10 *manassem*. 11 *transmigrationem*. 12 *salatihel* bis. 13 *eliachim* bis. 14 *saddoc* bis. 15 *heliud, mattham* bis. 17 *omnes ergo; generationes sunt ter, a transmigrationem.* 18 *disponsata.* 19 *demittere.* 20 *in somnis apparuit.* 23 *emmanuhel.*

**) cf. *Introduction* p. 5: *L'écriture du magnifique évangéliaire du VIe siècle en lettres onciales, dont un facsimile se voit à la pl. LVIII, n'a peut-être pas d'autre égale que celle du célèbre manuscrit de Saint Cyprien de la Bibliothèque nationale de Paris, dont une page a été reproduite dans la grande Paléographie de M. Silvestre. De Norimbergensi Dombart sic: Professor E. Ranke schrieb mir: die Handschrift gehöre zu den schönsten, die er kenne, wenn sie nicht geradezu die schönste sei. Sed Cremifanensem, quem illi non viderant, haud minus pulchrum dixerim. Videsis durarum paginarum imaginem a Sickelio in „Monumentis graphicis“ propositam.*

Verba *Deus, Jesus, Christus, Dominus, spiritus* non perscripta esse, sed notata litteris eiusdem moduli, qui in reliquo textu adhibetur, tertiamque nominis Iesu Christi litteram S, nondum C positam esse (IHS, XPS), vix est quod moneam. Codices iam editos cum Norimbergensi contulit B. Dombart in „Zeitschrift für wissenschaftliche Theologie 1881;“ Cremifanensem non novit; equidem satis habeo demonstrasse, codices Cremifanensem cum Norimbergensi et Libriano, etsi de orthographicis rationibus passim differant, de ipsa lectione quam maxime consentire; hic sufficit meminisse mendorum quorundam, ut Lc. 7⁹ nec *israhel*, 10²² *quid*, 10²⁴ *audistis*, 19³⁷ *dicentium*, quod ortum est ex lectione *discentium* codicum Brixiani et Sangermanensis (*μαθητῶν T*), 20⁷ *unde esse*. De praefatione ad Ioh. infra dicetur.

Fragmenta Norimbergensia et Librianum exiguam codicis praestantissimi qui fuit partem efficiunt; Cremifanensem codicem haud minore laude dignum iniuria temporum vix tetigit.

III. 1 cum iesus ergo, bethleem iudeae, hierosolymam (aspiratio numquam desideratur). 5 bethleem iudeae, scribtum. 6 bethleem, reget, israhel semper. 7 in margine II capitulationem indicat. 8 bethleem. 11 murram. 12 regressi. 13 aegypto. 14 recessit. 16 inlusus; mittens edictum et occidit, bethleem. Praepositio a et bimatu scribendo coniuncta sunt, ut nescias, num scriptor cum aliis multis, qui ab imatu dederunt, de vocabulo erraverit. 17 hieremiam. 19 in margine III, ecce apparuit. 21 surgens, con erasum. in terra. 22 galilaeae recte. 23 prophetam, nazareus.

III. 1 in margine III, iohannes, aspiratio ut in omnibus libris scriptis semper indicatur. 2 dicens, et deest, adpropinquauit. 3 esaiam. Verba Vox - facite membranae detrimento absunta sunt. 4 camellorum, zona pellicia, lumbos eius, lucusta, siluestrae. 5 exiebant, iordanen. 6 interiit. 7 a futura ira. 9 dico autem uobis, potest. 10 omnis enim arbor, in igne. 11 uos baptizo, calcamenti, baptizauit, igni. 12 permundauit, congregauit, triticum in horreum suum, conburet, inextinguibili. 13 iordanen; iohannem - debo interierunt. 16 - 17 sicut - filius me interierunt.

IV. 1 in margine V, in deserto, ab spiritu, tempt-, diabulo. 3 tempt - semper, nisi quid adnotavi. 3-4 Si-dixit interierunt, recentior scriptura dixit ei. 4 scribtum, pane solo. 5 adsumpsit, supra. 6 scribtum, ut, sed tollent. 7 scribtum. 8 adsumpsit. 9 et dixit illi: haec tibi omnia dabo. 10 uade retro satanas, scribtum. 11 reliquid. 12 in margine VI, Iesus omittitur. 13 habitauit capharnaum maritimam, om. in; neptalim. 14 esaiam prophetam dicentem. 15 neptalim, iordanen, galileae. 16 lucem uidit, umbra. 17 adpr-. 18 VII in margine, Iesus om., galileae, retia; accusativum singularis fem. primae decl. esse infra patebit. 24 compr-. 25 et iudea, hoc loco iordanem.

V. 1 in m. VIII. 5 lugunt. 11 omnem malum, mentientes om., propter iustitiam. 12 exultare constanter. et prophetas. 15 ponunt ea, supra. 16 bona opera uestra. 17 in m. VIII. 19 minimus uocabitur in regna. 20 in regno. 22 racha, fatuae. 23 offeres. 24 reconciliare, offers, s minoris moduli. 25 carcere. 26 quadrantem, c ex q radendo facta. 27 in m. X. 29 abste. 30 dextra. 31 det illi. 35 scabillum. 36 potest. 37 t in sit emendationis causa addita. 39 in dextra maxilla tua. 40 remitte. 43 in m. XI. 45 pluet. 46 diligatis. 47 facietis.

VI. 1 adtendite. 2 in m. XII. 2 et 3 elemosinam. 4 elemosina. 6 orabis, ostio tuo. 7 quia. 8 adsimilari, scit namque. 9 in caelis es. 13 amen om. 14 demittet, pater uester peccata uestra. 15 demittet. 16 in m. XIII. 16 demoluntur enim, pareant. 17 ungue; gu constanter. 18 est in absconso, mox in abscondito, ut vv. 4 et 6. 19 thensaurizare, thensauros, erugo. 20 thensaurizate, sed thesauros; erugo. neque furantur. 21 enim fuerit. 22 si fuerit oculus tuus simplex. 23 nequam fuerit, quantae sunt. 24 in m. XIV, diligit, mamone. 25 corpus quam. 26 magis uos plures. 28 nec neunt. 30 faenum, minime fidei. 31 manducauius; quid operiemur. 33 quaerite autem primum, omnia haec. 34 sibi ipse.

VII. 2 iudicamini, metietur. 3 in m. XV. 4 dices, trabis. 6 sanctum dare, disrumpant. 10 petiit. V minoris moduli super q et i in numqid. porrigit, i in ras., fuerat porregit. 11 data om. 12 ita ante et. 13 in m. XVI. intrate ergo per. est om. 14 arta, est om. 15 adtendite uobis. 16 cognoscitis, ubas, tribolis, o emendandi causa, fuit u. 17 fructos bonos, fructos malos. 18 fructos malos, fructos bonos. 19 in igne mittitur. 20 cognoscitis. 21 in m. XVII. intravit in regno bis. 22 in tuo nomine bis, eicimus. 24 adsimilabitur, super. 25 descendit, om. et. inruerunt, supra. 26 adsimilabitur, non similis erit; harenam. 27 descendit, om. et, inruerunt, facta est ruina eius magna. 28 in m. XVII, doctrinam.

VIII. 5 in margine XVIII. introisset Iesus. 9 alio. 13 uade, sicut, om. et. ex illa. 14 in m. XX. 17 esaiam, egrotationes, om. nostras. 18 in m. XXI. 20 dicit ei, om. et; caeli tabernacula ubi requiescant. 22 demitte. 23 nauicula. 25 et accesserunt et suscitauerunt. 26 Iesus om. 27 et uenti et mare obediunt ei. 28 in m. XXII. uenissent. 29 Iesu om. 30 porcorum multorum. 31 hinc om. 32 preceps. 33 de his qui.

IX. 1 in m. XXIII. 2 in lecto iacentem. uidens autem, non et uidens. 5 aut dicere. 6 ut sciatis autem. 9 transisset, teloneo, matheum. 10 in m. XXIII. 11 s in publicanis a correctore addita est. 12 opus sanis medicus. 14 in m. XXV. 15 ait, om. et. 16 innittit commissuram. 17 rumpet uinum utres. 18 in m. XXVI. inpone manum super. 23 uidisset ibi tubicines. dicebat ad eos. 27 in m. XXVII. 28 possum hoc. 31 in totam terram illam. 33 paruit. 34 principem. 35 ciuitates omnes. 37 in m. XXVIII.

X. 1. *inmundorum.* 2 in margine *XXVIII.* non *apostolorum*, sed *discipulorum.* 3 *ioannis.* *bartholomeus.* *matheus.* *alphei.* *tatheus.* 4 *chananeus.* *scarioth.* 5 *eis et dicens.* *civitatem.* 7 *exeuntes,* *praedicabant,* *ad pr.* — 10 *calcamenti.* 11 *autem om., exeat inde.* 13 *illa om., sin autem,* *ad uos reuertetur.* 14 *recepérunt,* *audierint,* *uel de civitate.* 15 *et gomorrhæorum om.* 18 *et apud reges et praesides stabitis,* *in testimonium cet.* 19 *quid dicatis.* 20 *s in patris minor est.* 21 *adjicient.* 23 *in m. XXX. in alia.* *donec filius hominis ueniat.* 25 *et seruus sicut;* *primum scriptum est serus,* littera *V minor superscripta est.* 26 *est enim.* 27 *audistis.* 28 *potius eum timete qui potest animam.* 30 *autem et capilli.* 32 *et 33 est in caelis.* 34 *uenerim mittere pacem.* 36 *homines.* 37 *in m. XXXI. et qui diligit filium.* 39 *perdet eam.* 42 *uobis, quia non peribit mercis eius.*

XI. 1 in m. *XXXII.* 2 *ioannis.* 3 *ait illis: ite et dicite ei: tu es . . . — expectamus.* 7 *harundinem.* 9 *plus quam propheta.* 10 *scribtum est:* *ecce mitto.* *praeparauit.* 12 *baptiste regnum,* *om. verbis mediis.* 13 *ioannen.* 14 *helias.* 16 in m. *XXXIII.* *simile est,* *clamat et.* 20 *et coepit,* *om. tunc;* *exprobare,* *factae.* 21 *factae fuissent.* 23 *exaltaueris.* *hunc diem.* 25 in m. *XXXIII.* *qui abscondisti.* *paruolis.* 26 *fuit bene placitum ante te.* 30 *leue est.*

XII. 1 in m. *XXXV.* *sabbato per sata.* 2 *licet eis facere.* 4 *panis.* *manducauit.* *licebat edere,* *om. ei.* 8 *dominus est enim.* 9 in m. *XXXVI. in synagoga.* 14 *eum perderent.* 17 *esiam ut semper.* 18 *conplacuit.* *nuntiauit.* 19 *non clamauit neque contendet.* 20 *harundinem.* *extinguet.* 24 *principem.* 25 *desolatur.* 26 *satanan.* 27 *erunt uestri.* 29 *diripiati.* 31 *blasphemiae.* 33 *cognoscitur.* 37 *iustificaueris.* *condemnaueris.* 38 in m. *XXXVII.* 40 *coeti.* 41 *nineuitæ.* *condemnabunt ea.* *quam iona.* 42 *condemnauit.* 43 *inmundus.* 44 *inuenit uacantem,* *om. eam.* 45 *adsumit.* *spiritos hominis peiora,* *om. illius.* *pessime.* 46 in m. *XXXVIII.*

XIII. 1 in m. *XXXVIII.* 4 *om. coeli.* 5 *habebat terram.* 7 *alii uero.* *tricesimum.* 12 *abundauit.* 13 *audient.* *intellegent.* 14 *ut adimpleretur eis.* *dicens.* *intellegitis.* 15 *oculis uideant.* 16 *qui uident.* *quae audiunt.* 20 *supra.* 21 *om. autem.* 22 *est seminatus.* 23 *adfert.* *centum sexaginta,* *porro aliud triginta.* 24 in m. *XL.* 26 *apparuerunt ei pro et.* 28 *collegimus.* 30 *ea fasciculos.* 32 *oleribus,* *ut in Vulg.* 34 *om. in parabolis.* 35 *adimpleretur.* *eructuabo.* 36 *dissere.* 37 *om. illis.* 38 *hii filii regni,* *om. sunt.* 40 *igni.* 42 *mittunt.* 43 *qui—audiat om.* 44 *ad m. XLI.* *uendet.* 46 *praetiosa.* 50 *mittunt.* 53 in m. *XLII.*

XIV. 1 *tetarcha.* 6 *natalis.* 8 *inquit.* 9 *propter iusiurandum.* 10 *in carcerem.* 11 *adlatum.* *et tulit.* 13 *in locum secretum.* 14 *misertus est eius.* 18 *adferte illis huc mihi.* 19 *turbas.* *faenum.* *aspiciens.* *discipulis suis.* 21 *milia.* 22 *iussit discipulos suos ascendere.* *nauicula.* 23 in m. *XLIII.* 26 *supra.* *fantasma.* 28 *me uenire ad te.* 31 *adpraehendit.* *modice.* 34 in m. *XLIII.* *gennesar.* 35 *optulerunt.*

XV. 1 in m. *XLV.* 6 *honorificauit.* 9 *in uanum autem me colunt.* 12 *om. hoc.* 21 in m. *XLVI.* 22 *cananea.* 27 *utique pro etiam.* 29 *galileae.* 31 *clodos.* 32 in m. *XLVII.* 34 *panes habetis.* 38 *quattuor milia.* 39 *ascendit Iesus.*

XVI. 2 *ait eis.* 4 *om. prophetæ.* 7 *et 8 inter.* 9 *quinq[ue] panes (om. in) quinq[ue].* 10 *om. in,* *quattuor milia.* 13 in m. *XLVIII.* *quem me.* 14 *heliam,* *hieremiam ut semper.* 18 *inferni.* 19 *quaecumque legaueris.* *erunt legata.* *quaecumque . . . erunt soluta.* 20 *om. Iesus.* 21 in m. *XLVIII.* 22 *adsumens.* 23 *satanas.* 24 *se ipsum.*

XVII. 1 in m. *L.* *adsumpsit.* 3 *apparuit eis.* 4 *et mose.* 5 *et adhuc.* 7 *surgite, nolite,* *om. et.* 9 *præcepit Iesus,* *om. eis.* 10 *dicunt scribae.* 14 in m. *LI.* *filii mei.* 15 *optuli.* 16 *tunc respondens,* *om. autem.* *adferte.* 17 *increpauit ei.* 19 *dicit illis.* *amen dico,* *om. quippe;* *om. illuc.* *transiuit.* *impossibile.* 20 *in oratione.* 21 *galileam.* 22 *tertio.* 23 *didragma bis.* 24 *et ait.* 26 *amum.*

XVIII. 1 in m. *LII.* 3 *in regno.* 4 *maior est.* 7 *ab scandalis.* *illi om;* 8 *abste ut semper.* *uel claudum om.* 12 *relinquet.* 13 *gaudebit.* 15 in m. *LIII.* *uade corripe;* *om. et.* *inter temet ipsum.* 16 *non te.* *uel trium adnotatio mea obscura;* *ni fallor ea uerba a secunda manu adiecta sunt.* 17 *ecclesiae non audierit.* 18 *allegaueris.* *erunt legata.* 19 *quacumque.* 21 *quotiens peccauit.* 23? in m. *LIII.* *adsimilatum.* 24 *om. ei.* *milia.* 25 *eius bis om.* *reddi debitum.* 27 *demisit.* 32 *demisi.* *omnem debitum.* 33 *miserere inf.*

XIX. in m. *LV.* *sermones hos.* *iudeæ et.* 3 *ex quacumque causa.* 4 *hominem om.* 5 *adherebit.* 6 *iuncxit.* 7 *dari librum.* 8 *et ait illis.* 9 *quia om.* 10 *homini.* 11 *om. illis.* *stud*

pro istud. 12 signati. eunuchizauerunt pro castrauerunt. 13 in m. *LVI*. 13 inponeret. increpabant eis. 14 Iesus autem. 15 inposuisset. 18 occides pro homicidium facies. 19 om. tuam. tuum tamquam te. 20 et 22 adulescens. om. a iuuentute mea. 23 intravit. 26 aspiciens. ait. om. illis. impossibile. 28 dicit eis. 29 reliquid.

XX. in m. *LVII*. 4 illis dixit. 12 hii. 16 sunt enim. 17 in m. *LVIII*. hierosolyma. adsumpsit. 18 hierosolyma. 19 deludendum. 20 om. cum filiis suis. 21 dixitque ei, om. qui. hii. sinistram tuam. 23 meam et sinistram. 27 et quicumque. 29 in m. *LVIII*. eis ab hiericho secutae sunt eum turbae multae. 31 increpat eis. 33 dicunt ei.

XXI. 1 in m. *LX*. adpropinquasset Iesus. uenisset. 3 dimittet uos. 4 om. totum. 5 subiugalem. 7 in posuerunt. 8 cedebant. 9 osanna bis. 10 transisset hierosolyma. 11 om. iesus. galileae. 12 nummulariorum. 13 scribtum. 15 osanna. 16 om. ei. dicit. om. quia. lactantium. 17 in m. *LXI*. 19 inuenit in eam. 21 ait illis. hesitaueritis. 23 uenisset in templo. 23 docentes. 25 baptismum. 27 respondentes ad ihu. 28 in uineam meam. 30 et non abiit. 31 dicunt ei nouissimus. praecedunt. in regno. 32 in m. *LXII*. 33 saepe pro sepem. turrem. 34 adpropinquasset. acciperent de fructibus uineae. 35 agricolae autem adpraehensis. caeciderunt. alium uero occiderunt. 39 adpraehensum. 41 om. suam. locauit. 42 scribturis. 44 comminuet pro conteret.

XXII. 2 om. factum. 4 seruos suos. om. sunt. 6 adfectos. 10 inpletae. 11 ueste nuptiale. 12 ommutuit. 13 ligatis pedibus eius et manibus. 15 in m. *LXIII*. 17 dari. 19 nomisma census denarium; om. ei. 20 superscribtio. 21 Dei sunt. 23 in m. *LXIII*. 25 reliquid. 29 scribturas. 30 sed sunt. om. Dei. 34 inposuisset. 36 mandatum maius. 44 adextris ut solet. scabillum. 45 uocauit. 46 respondere ei uerbum. fuit ex illa die quisquam eum. in 12 recentior lineola curva bis litteram m indicat.

XXIII. 1 in m. *LXV*. 2 mosi. 4 allegant autem onera. importabilia. inponunt. 6 discubitos. caenis. 13 introire. 14 qui comeditis. oratione longa orantis. 15 qui circuitis. 16 in aurum. debitor est. 18 in altare. debetor est. 20 in altare in rasura. 21 et qui, om. cumque. 22 trono. 23 quia. mentam. anetum. 25 parapsidis. pleni sunt. inmunditia. 26 phariseae. parapsidis. fiat et id. 27 sepulchris. intus autem. 29 quia. sepulchra. 31 testimonium. 32 inplete. 33 progenies uiperarum. 34 om. ego. persequimini. in ciuitate. 35. filium barachiae. 37 in m. *LXVII*; *LXVI* videor praetermississe. 37 quotiens. 39 om. amodo.

XXIV. 1 in m. *LXVIII*. aedificia templi. 2 dixit eis. 3 consummationes gen. 6 autem pro enim. 7 terrores pro terrae motus. 8 om. omnia. in tribulatione. 12 caritas. 13 permanserit pro perseuerauit. 14 in uniuerso urbem. 15 danihelo. stante. leget. 16 in montibus. 19 pregnan- tibus. 20 hieme. om. in. 22 brebiati. propter electos quos elegit brebiabuntur. 24 errore. 26 penet- rabilibus. 27 occidente. 28 illuc; om. et. 30 fili. 31 quattuor ut semper. 32 scitote. 34 haec generatio. 35 uerba uero mea. 36 caelorum neque filius nisi pater solus. 37 et 39 fili. 38 nuptum. introiuit. 40 et 41 adsumetur. 41 add. duo in lecto, unus ads. et unus rel. 43 perfodiri. 44 ideoque. hora nescitis. 45 supra. 26 nolite exire - credere infra textum.

XXV. 1 in m. *LXVIII*. sponse. 5 mora. 8 extinguntur, una u minor in g. 11 nouissimae. uero om.; et om.; relique. 14 om. peregre. 15 propria uirtute. 17 om. et. 20 optulit. mihi tradidisti. 21 bone serue. 22 tradedisti. 23 et ait. supra. 27 nummulariis. recipissem. 29 abundauit. 31 in m. *LXX*. 32 separauit. hedis. 33 statuit. dextris, om. suis. hedos. 34 dextris. patres. 36 operuistis et 43. carcerem et 39, 43, 44. 37 responderunt. pauimus, om. te. 40 de his. prior i in minimis erasa. 41 diabulo. 44 om. ei. uel in. 46 hii.

XXVI. 1 in m. *LXXI*. 6 esset Iesus. 7 praetiosi. 10 om. huic et enim. 11 habebitis bis. 12 om. hoc. 13 memoria. 14 dicitur. scarioth. 17 in m. *LXXII*. manducare pascha. 19 consti- tuerat. 23 parapside. 24 et 31 scribtum. 26 cenantibus. accepite. 30 exierunt omnes in. 31 dis- pargentur. 32 galilaeam, ibi me uidebitis. 33 in m. *LXXXIII*. 34 om. in hac nocte. 36 getsemani. om. suis. 37 adsumpto. maestus. 41 promtus, om. est. 45 et 46 adpropinquauit. 48 osculatus. 49 habe. 50 ad quod. 51 eximit. percussit. 53 XII milia legiones. 54 et 56 scribturae prophetarum. 55 tamquam. conpraehendere. cottidie. 56 implerentur. fugierunt. 57 quo pro ubi. 58 uero pro autem. finem rei. 60 non inuenierunt exitum rei. nouissimae. 61 dixit. in triduum aedificare. 64 dextris; om. Dei. 65 egimus. 67 expuerunt. cederunt. ei pro eius. 69 foras. galileo. 73 loquella. de scriptura promtus 41 iam dubito.

XXVII. 3 om. poenitentia ductus. rettulit. 6 mittere eos in corbannan. praetium. (et 9)
 7 sepultura. 8 acheldema. 9 adpraetiati. adpraetiauerunt. 11 ait pro dicit. 15 sollemnem.
 dimittere populo. uoluissent. 16 unum uinctum. 17 de duobus barabban. idem accusativus 20, 21, 26.
 18 tradedissent. 19 ad illum. in uisum. 27 praetorio. 28 et exuentis eum tunicam purpuream
 et clamidem coccineam circumdederunt ei. 29 harundinem asp. ut 30, 48. dexteram. inludebant
 dicentes: habe, om. ei. 30 expuentes. 31 inluserunt. clamidem 32 cyreneum uenientem obuiam
 sibi nomine cet. 35 sorte. adimpleretur. 37 inposuerunt. scribta. 38 dextris. 40 ua qui destruebat.
 reaedificat. 41 inludentes. 43 confidet. nunc eum si uult eum. Dei filius. 44 inproperabant. 46 heli
 heli lema sabactani quod est. me dereliquisti. 47 heliam ut semper. 48 accepta spungiam. inposuit.
 54 terre. Dei filius. 57 sero autem. arimathia. 61 sepulchrum et 64, 66, cap. 28. 1. 65 habetis custodes.

XXVIII. 1 in m. LXXV. 3 uestimenta. 7 surrexit a mortuis. 9 habete. 11 abissent.
 12 paecuniam. 14 suadeuimus. 15 docti. 18 illis. 19 nunc pro ergo. explicit euangelium secundum matheum.

Marc. cap. I. 1 fili. 2 scriptum. esaia; om. ego. praeparauit. 3 clamantes. 5 egrediebantur.
 iudea. iordan. 6 camelli. pellicia. lucistas. siluestrae. 7 calciamentorum. 8 baptizo. in aquam.
 baptizauit. in spiritu. 9 in iordanen ab iohanne. 10 apertos caelos. 11 in quo complacui. 13
 ei pro illi. 14 galilaea. 15 adpropinquauit. 16 retiam. 19 ipsos in naui conponentes. 20
 mercennariis. 22 doctrinam. non, om. et. 23 inmundo. 24 scio quis es. 25 ommutesce. 26
 inmundus. exclamans. exiuit. quae, om. nam. et, om. iam. inmundis. oboediunt. 29 in m. II. uenit.
 iohannem. 31 adpraehensa manum. 32 adferebant. 34 a uariis. loqui ea quia sciebant eum Christum
 esse. 35 deluculo. 36 persecutus. 39 et omni, om. in. 40 depraeccans. dixit domine. 41 eius et.
 43 statim eicit. 44 moses. 45 in ciuitatem introire. esse.

II. 3 ferentes ad eum. 4 erat Iesus. summiserunt. grabattum, tt etiam 9, 11, 12, VI 55.
 5 cum uidisset autem, om. tua. 8 qui pro quo. 10 potestatem habet filius hominis. 12 ille surrexit.
 13 omnesque turbae ueniebant. 14 uidit iacobum alphei. teloneum. 15 domum. 16 peccatoribus et
 publicanis priore loco. 17 medicum. 18 cur pro quare. 19 filii sponsi. 21 adsumendum, adsuit.
 22 nouellum. disrumpent. nouum. debent. 23 in m. III. om. dominus. praegredi. 24 licet discipuli
 tui. 26 introiuit.

III. 1 introibit. 2 eum pro illum. 4 si licet. 5 supra caecitatem. 6 autem statim. aduersum.
 7 et Iesus pro autem. 7 securae sunt. 8 idumea. iordanen. 9 in nauicula. conpraemerent. 10
 inruerent. 11 spiritos inmundi. 12 conminabatur. 14 praedicare euangelium. 16 et 17 inpositu
 ut constanter. boanarges. 18 bartholomeum. matheum. thoman. alphei. tatheum. cananeum. scarioth.
 qui tradidit. 21 furore. 22 discenderant. 22 principem. 23 satanan. 24 potest stare. 25 poterit.
 26 potest. 27 alliget fortem. 28 dimittuntur. blasphemauerunt. 29 habet. delecti. 30 dicebant eum
 sp. imm. habere. 31 in m. IIII. 33 om. eis. 35 fecerint.

IV. 1 in nauem. 2 illos. 4 om. coeli. 6 aestuauit. haberet. 7 offucauerunt. 8 adferebat.
 tricesimum et. 10, 15, 16, 18, 20 hii. parabolas. 11 scire pro nosse. 13 cognoscitis. 15 in corde.
 16, 20, 38 supra. 19 efficiuntur. 20 triginta et. 22 enim est. 26 si iactat homo. 27 nocte ac die
 29 se produxerit. adest tempus messis. 30 adsimilauius. comparauimus. 31 terram. 32 holeribus.
 35 die illa. 36 adsumunt. erant. 37 mittebant. nauem. dicent ei. 40 magno timore.

V. 2 occurrit ei. 3 et 4 catherinis. eum poterat legare. 4 catherinas. compedibus. 5 nocte
 ac die. 7 dicit. Dei summi. 9 nomen mihi. 10, 12, 18, 23, VI 56, VII 32 depraecabatur. 13
 milia semper. 14 sunt turbae. facti. 15 mentis qui habuerat legionem. 17 rogare eum. a finibus.
 18 nauem. 19 adnuntia. 20 praecare. 21 in m. V. rursus. ad illum. 23 inpone manus. 24 conprimebant
 illum. 26 conpluribus. quiquam proficerat. 29 corpori quod. 30 Iesus cognoscens. eo. 31 illius
 pro sui. 33 autem pro uero. procedit. 36 auditio post dicebatur. 37 sequi se. 38 heiulantes.
 39 eis. 40 inridebant. adsumit. t in et erasa uidetur. 40 ingrediuntur. erat puella. 41 tabita.
 interpraetatum. 42 obstipuerunt. 43 in praecepit altera e ex i. scire.

VI. 1 illum. illius. 3 iste. fabri filius et Mariae. 4 eis. et in cognatione sua et in domo
 sua. 5 uirtutes multas. inpositis. 6 mirabantur. 7 conuocauit. 9 calciatos. 13 unguebant. egros.
 14 audit. herodes rex. dicebant. operantur uirtutes. 15 helia. 17, 27 carcerem. 21 oportunus.
 caenam. galileae. 22 herodiades. 24 et illa. 26 om. est. discubentib. 27 speculatore. adferri.
 iohannis pro eius. 30 in m. VI. om. ei. 31 autem pro enim. rediebant. manducandi spatium.

32 nau. 34 Iesus post uidit. om. est. coepit docere eos multa. 35 hora iam praeteriuit. 36 et pro ut. 37 om. uos. denariis ducentis. eis pro illis. 39 super uiridem faenum. 40 et per quinq. 45, 51 nauem. bethsaida. 48 quarta vigiliam. 48, 49 super et VII 30. 49 fantasma. 50 omnis enim eum uiderunt. 50 dixit illis. 52 illorum. 53 adplicuerunt. 56 jimbria.

VII. 2 communibus. 3 labent. traditiones. foro cum uenerint. multa quae, om. sunt. 6 Esaias ut constanter. scribtum. 8 tenentes. 9 inritum. 10 moses. aut matri. 13 rescedentes. 18 inprudentes. omnem. 19 introiit. 21 cogitationes malae. 22 in pudicitia. 25 in m. VII. habebat filia. procedit. 26 autem pro enim. syrophenissa. 27 om. enim. 28 et illa respondit ei utique. catelli sub mensa. 29 de filia. 30 abisset. exisset. 31 tyrii. galileae. 32 de praecantur. inponat. 33, VIII 32 adpraehendens. eius expuensque. 34 epheta. 37 facit.

VIII. 1 in illis diebus. 4 unde istos poterit quis. 6 adpo- bis. 8 om. de. 9 manducauerunt. 10 nauem. 12 ingemescens. quaerit signum. 13 ascendens iterum abit. om. navim et. 14 sume e panes. secum in uia. 15 om. et post uidete. 17 cognito Iesus ait. 19 q̄inque. et quot. 20 sustulisti. 22 bethsaida. 23 adpraehensa. expuens. aliquid. uideret clare, om. ut. inpos- et 25. 29 dicitis esse. 30 comminatus. 31 illos. multa pati. 33 retro satanas. hominum sunt. 34 se ipsum. 35 eam faciet. 36 totum mundum. detrimentum faciat. 38 mea uerba. 39 in uirtutem.

IX. 1 adsumit. solus. 2 splendentia, om. et. super terram uon potest. 3 mose. 4 hic nos esse, om. et. mosi. 6 carissimus. 7 secum tantum. 8 ne cui quae. 10 oportet primum uenire. 11 restituit. scribtum et 12. 14 uidens eum. 14 accurrentesque. 16, 19 adul-. 17 ubicumque conpraehenderit adludit eum. 18 dicit. adferte. 19 conturbavit illum. helius. 20 hoc ei. 22 om. sunt. 23 lacrimis constanter. 24 ego tibi. 25 clamans. 26 eleuabit illum. 31 eum interrogare. 32 in m. VIII. 33 inter se in uia disputauerunt quis esset illorum. 34 qui residens. 35 conplexus. 36 pueri. non me suscepit. me misit. 37 quendam. prohibuimus, prior u superscripta. 38 de me male fuit, correctum male loqui de me. 42 extingue- constanter. 47 extinguetur. fuit -itur. 48 omnis enim igni sallietur, et omnis uictima sallietur.

X. 1 iudeae. iordanen. 3, 4 moses. 5 scribsit. 7 adhærebit. 10 om. eum. 11 dicit. 13 paruolos. 14 paruolos ex u. est enim. 15 paruolos. 16 complexans. inpo-. illos bis. 17 eum dicens. 19 adulteris. 20 omnia haec. 21 illi. thensaurum. 22 maerens. 23 circum inspiciens. 24 pecuniis regnum, om. in. 27 impossibile. 28 coepit petrus ei, om. et. 29 aut m. aut p. 30 centiens; hoc qui autem reliquerit domos. futuro accipiet. 32 ascendentis in hierosolymis. in margine ad et adsumens est VIII. uentura. 33 in hierosolymam. mortem. 34 inludent. conspuent et flagellabunt et. 35 illum. 37 dextram. 38 dixit. baptismum et 39. 39 bibitis. baptizamini. 41 Iohannem. 42 hii. 43 om. autem. 45 dare. 46 hiericho bis. proficiscentem. multitudinem. timei bartimeus. 47 fili dauid iesu. 48 illi pro ei. 51 illi iesus dixit. faciam tibi. 52 dixit.

XI. 1 adprop. hierosolyma. olibarum. 2 quod est. legatum. 4 uibio. soluun fuit, t minor litterae n affixa est. 7 super eo. 8 cedebant. arbori. 9 sequibantur. osanna et 10; super o bis lineola curva, qua hodie correptam syllabam significant, nescio num eiusdem ac reliqua atramenti. 10 in regnum. 11 introibit hierosolyma. exiuit in bethania. 14 quisquam fructum ex te. 15 hierosolymam iterum. 15 ementes in templum. nummul-. 16 uas transferret. 17 non scribtum. 18 admirabantur. 19 egrediebantur. 23 om. quia. monti huic. hesitauerit. 24 petieritis. uenient. 27 in m. X. 28 illi. tibi dedit. 29 respondite. 30 baptismum. 31 dicet nobis. creditis. 32 timebant. esset propheta. 33 dixerunt. respondens, om. et. Eandem lineolam, atque in o verbi osanna, in interiectione o deprehendi.

XII. 1 et saepem circumdedidit. turrem. 3 et 8 adpраe-. caeciderunt. 4 om. in. adfecerunt. 6 carissimum. 10 scribturam. 14 quoniam. ueritatem. 15 eorum. adferte. 16 adul-. inscribtio. dicunt illi. 19 moses. ut accipiat. 21 reliquid. 22 est mulier, om. et. 24 scribturas. 26 mose. 31 illi est. 33 fortitudinem. holocaustibus. 36 dextris, scabillum. 37 audiebat. 38 ab scribis. 39 discubitos. caenis. 40 prolixe. hii. 41 bis et 43 gazophilacium. aspic-. 42 una uidua. aera duo minuta. 44 paenuria.

XIII. 1 aspice. sint et quales structurae templi. 2 ait illis: nonne uidetis. 3 in m. XI. in montem. olibarum. iohannis. 6 sum Christus. 8 gens super g. 11 fuerit uobis. estis uos. 12 adfic. 15 non pro ne. 19 in dieb. illis. 20 brebiauit. 22 potest fieri. 25 et erunt stille caeli. sunt in caelis. 27 congregauit. 30 transiet. 32 illa. angeli qui sunt in. 34 reliquid. praecipiat.

XIV. 1 pasca. quomodo ergo. 2 enim pro autem. fieret populi. in m. XII. 3 in bethania. practiosi. 5 uiniri pro venundari. 7 in fine habebitis. 9 narrauitur. 10 scariothes. 11 oportune. 12 azym., corr. ex i. 13 laginae. 15 demonstrauit caenaculum grandem. 16 praeparauerunt. 18 me tradet. 19 om. ei; singillatim. 20 om. manum. 21 uadet. scribtum et 27. natus non esset. 22 est enim. 23 calicem. 25 quod pro quia; om. hoc. 27 in nocte ista in me. dispargentur. 28 posteaquam. 29 ei; om. in te. 30 priusquam bis gallus. 31 om. simul. commori. 33 adsumit tedere. 35 potest. 38 tembtatione. promtbus, om. est. caro autem. 40 illorum ingrauati. 41 tradetur filius hominis. 43 scarioth. ex pro de. cum illo; om. multa. ab scribis et a sen. 44 om. caute. 45 osculatus. 48 litteram, quam post ad notavi, non dignosco. 48 conpraehendere. 49 cottidie. templum. adimplerentur scribturae. 51 adulescens. illum amictus. 53 in m. XIII. conueniunt. 54 sacerdotes. ad ignem in fine. 55 aduersum. 60 in medium man. sec. superscripsit. 61 dicit; om. Dei. 62 dextris sedentem uirtutis et; om. Dei. 63 testis. 64 oris eius quid. 65 cedere, cedeabant. 67 aspic-. 69 rursum. 70 adsta-. galileus. 72 iterum gallus. Ante XIV 38 mbt non scriptum est.

XV. 6 dim- sol-. 7 seditioinem. 9 demittam. 11 et 15 barabban. 12 regem. 14 eis. clamauerunt. 16 intro in. 18 haue. 19 percutiebat. harundine. 20 inluserunt. 21 symonem cyreneum. 22 et 34 interpraet-. 23 murratum. 25 quando pro et. 26 insribus. 27 duo, dextris, om. eius. 28 adimpta, scribt-. dep-. 29 ua. destruit; om. Dei; aedificat. 31 inlu-. 33 super totam. 34 heloi heloi lema sabactani. derelinquisti. 37 et 39 expir-. 38 a sursum. 39 homo hic. 40 aspicientes; om. erat; magdalena. salomae. 41 hierosolymam 43 arimathia. expectans. introiit. petit. 44 obisset. arcessito. 46 mercatus est; inu. sindonem. posuit illum. 47 magdalena. aspic.

XVI. 1 magdalena et 9. salomae. 3 reuolut. 5 monumento. dextris. obstipuerunt. 7 ite et. dixi. 8 timebat. 10 at illa. 12 ex eis. euntibus eis. 14 illorum. his. surrexisse. 18 eos. supra. 19 adsumptus. sedit a dextris. 20 sermone,

Luc. cap. I. 3 obtime. 5 iudeae. illi pro illius. 6 Dominum. quaerella. 7, 36 sterelis. zacharias post fung-. 10 erat populi. 11 a dextris. 12 inruit. 13 depraec-. 14, 41, 44, 47 exult-. 16 conuertit. 17 praecedit ante illos. incredebiles. 19 et 26 gabrihel. 19 quia, sto in fine et initio lineae. 21 expect-. 22 annuens. 25 obprobrium. 26 Domino. galileae. 27 disponsata. 28 habe. inter mulieres. 29 uidisset. 29 illa alia man. 31 et ecce. 32 om. Deus. regnauit. 35 om. ei. obumbrauit. ideoque quod; om. et; om. ex te. 36 senecta. 37 inposs-. 39 ciuitate iudeae. 40 intrabit. 45 ei pro sibi. 48 beata me. 50 in progenies et. 54 memoratus. 55 usque in saeculum. 59 octabo. 61 generatione. 62 annu-. uocare. 64 confestim pro illico. 65 super universos. iudeae. 66 quid putas. 67 impl-. 68 redemptione plebi. 70 sanctorum suorum proph-; om eius. 71 et liberavit nos ab. nos oderunt. 72 sancti sui; menti iteratum. 79 inlum-.

II. 1 describ-. 4 iudeam ciu-, om. in; bethleem et 15. 5 pregn-. 7 ei locus. 8 ibi in. supra. 12 hoc est. 14 bone. 15 pastores uero. 20 gloriantes. 23 scribt-. 25 in m. II. exp-, 38. 28 manibus suis. 32 gloria. 34 sym-. et resurr-. 35 pertransiet. 37 erat usque. 41 soll-. 42 illis in. 47 super prudentiam. 48 ammir-. 50 illos. 51 III 22 discendit.

III. 1 in m. III. tethrarcha ter, primo loco litt. rar in ras., fortasse fuit tethrarcha. galileae. itureae. abilene. 4 scribtum. 5 omnes ualles. omnes mons. dierecta. 7 exiebant. 9 radices arboris. 11 escas habet. 16 baptizo uos in paenitentiam. calciam-. baptizauit. igni. 17 bis -auit. igni. 18 populm. 19 tethrarcha. 20 supra. in carcere. 22 complacuit. 23 esse filius. mathan. iamnae. 25 naum. 26 maath. 27 iohanna. salatihel. 28 cosam. helmodam. er. 30 symeon. eliachim. 31 mathat. 32 obeth. naason. 33 esrom. 34 abraham. tharae. 35 seruch. paleg. eber. 36 arfaxad. 37 enoc. iareth. meleel. 38 enos. post Dei scriptum est: generationes septuaginta quinque; Matth. I 17 ter est XIII.

IV. 1 in m. IIII. ab iordane. in spiritu. 2 tembt-, et 12, 13. diabulo. manducabit. 4 iesus et dixit. scribt- et 8, 10, 17, 21. pane solo. 5 om. in - excelsum. 7 si procidens. 9 supra pinnaculum. 10 custodiant pro cons-. 16 intrabit. 17 proph. es-. 18 om. san - corde. 22 filius est. 24 autem Iesus. 26 sarebta syd-. 27 helisaeo. neeman. 29 ciuitate. 31 galileae. 34 qui sis. 35 illi. ab illo. verba et cum - illo infra ab alia manu. illi nocuit. 36 p. magnus. cumloquebantur. 36 hoc loco immundis. 38 introibit. simonis et andreae. 40 sol autem. 41 exiebant. 44 galileae.

*BY ORDINIS THEOLOGORUM.***LECTIONES.****A. ORDINIS THEOLOGORUM.****I. Dr. Julius Marquardt, P. P. O., h. t. decanus.**

1. Theologiae moralis partem generalem absolvet, deinde de virtutibus divinis disseret, repetitiones de gravissimis ethicae christianaे capitibus adjungens, sexies per hebd. hora XI.
2. Vitas et scripta patrum antiquissimorum maximeque apologetarum exponere perget hor. def.

II. Dr. Henricus Oswald, P. P. O.

1. Tractatum dogmaticum de Sacramentis continuabit et perficiet, deinde de rebus novissimis disputabit, quinques vel sexies per hebd. hora X.
2. Psalmos selectos interpretari perget bis terve per hebd. hora VIII.
3. Grammaticam linguae Hebraicae exponet, adjungens exercitationes interpretatorias ter per hebd. horis designandis.

III. Dr. Franc. Dittrich, P. P. O.

1. Historiam primaevae ecclesiae enarrabit quater per hebdomadem hora IX—X.
2. Jus canonicum tradet bis per hebd. hora IX—X.
3. De arte christiana disseret semel per hebd. hora definienda.

IV. Dr. Hugo Weiss, P. P. O.

1. S. Pauli utramque epistolam ad Corinthios exponet quater per hebd. hora VIII.
2. Antiquitates sacras et domesticas Hebraeorum dabit bis p. h. hora II.
3. Repetitiones exegeticas instituet semel p. h. hora definienda.

B. ORDINIS PHILOSOPHORUM.

I. Dr. Wilhelmus Weissbrodt, P. P. O., h. t. decanus.

1. De arte antiqua imprimis sacra selectisque scriptorum locis, qui ad eam pertinent, quinques hebdomade disseret h. IX.
2. Exercitationes latine scribendi moderabitur h. def.

II. Dr. Jos. Bender, P. P. O.

1. Historiam generis humani primaevam resque populorum orientalium tradet ter per hebd. hora XI.
2. Historiam Prussiae imprimis Warmiae enarrabit bis per hebd. h. XI.
3. Primordia et fata linguae theodiscae exponet semel vel bis per hebdomadem h. XI.

III. Dr. Wilh. Killing, P. P. O.

1. De legum naturalium divinaeque revelationis consensu disserere perget bis per hebd. h. VIII.
2. Astronomiam popularem docebit ter hebd. h. VIII.
3. Fundamenta chemiae tradet bis hebd. horis def.
4. Calculum differentiale et integrale explicabit horis def.

IV. Jos. Krause, P. P. E.

1. Psychologiam tradet ter per hebd. h. X.,
2. Metaphysicam ter per hebd. h. X.
3. Paedagogicas docere perget et exercitationes paedagogicas moderabitur bis per hebd.

Publica doctrinae subsidia.

Bibliotheca, cui praeest **Prof. Dr. Weiss**, commilitonibus patebit diebus Martis et Veneris hora II—III.
Instrumenta, quae ad physicen, mathematicam et astronomiam pertinent, asservat **Prof. Dr. Killing**.

**Renuntiatio judiciorum de certamine literario a commilitonibus
Lycei Regii Hosiani anno superiore inito et quaestionum in annum currentem
propositarum promulgatio.**

Ordo Theologorum pro certamine literario has proposuerat quaestiones:

I. Ex instituto Regio:

De tribus Christi muneribus disseratur ita, ut eorum tam nexus inter sese quam relatio ad ordinem salutis universum illustretur.

II. Ex stipendio Scheill-Busseano:

De praeceptis et praxi artis catecheticae, quae in St. Augustini scriptis occurunt.

Corrigenda.

pag. 26. lin. 15. post IV adde: Dr.

pag. 29. lin. 9 et 10. lege: Commentationes latino sermone conscriptae et consueto modo obsignatae usque . . .

Ordo Philosophorum hanc quaestionem proposuerat:

„Henrici IV episcopi Warmiensis vita enarretur accuratiusque quam gravia atque infesta ipsius tempore cum Prussia tum Warmia perpessae sint, ex fontibus vernaculis explicetur.“

De qua commentatio Ordini tradita est una hisce verbis insignita:

„Recordare, Domine, quid acciderit nobis, intuere et respice opprobrium nostrum.“
(Thren. 5,1)

Quaestionem propositam scriptor ita tractavit eamque dispositionis rationem init, ut res quo ordine gestae sunt singulatim narraret, non ita, ut simul unde singula eventa orta sint et quomodo cohaereant perspicue demonstraret, itaque imaginem totam et satis dilucidam illorum temporum efficeret, in quae vita Henrici IV episcopi Warmiensis incidit.

Ceterum quum fontes ipsos diligenter congesserit et testimonia ex diplomatis petita apte adhibuerit, quumque sermone satis puro usus sit, praemium constitutum ei tribuendum esse Ordo censuit.

Schedula reclusa nomen prodiit:

Eduardus Lilienweiss, stud. theol.

**Renuntiatio judiciorum de certamine literario a commilitonibus
Lycei Regii Hosiani anno superiore inito et quaestionum in annum currentem
propositorum promulgatio.**

Ordo Theologorum pro certamine literario has proposuerat quaestiones:

I. Ex instituto Regio:

De tribus Christi muneribus disseratur ita, ut eorum tam nexus inter se quam relatio ad ordinem salutis universum illustretur.

II. Ex stipendio Scheill-Busseano:

De praeceptis et praxi artis catecheticae, quae in St. Augustini scriptis occurunt.

De priore quaestione una tradita est ordini commentatio his inscripta verbis: Christus Jesus factus est nobis sapientia a Deo et justitia et sanctificatio et redemptio. I. Cor. 1, 30.

Huius commentationis auctor, etsi pauca minus recte dicta videntur, argumentum satis profunde investigavit, sollerter discussit, et omnia paene capita, quae in censum venire poterant, sedulo explanavit. Quumque etiam sermo latinus sua laude non sit destitutus, Ordo Theologorum non potuit scriptori praemium non adjudicare.

Schedula reclusa nomen prodiit:

Eugenius Kanigowski, stud. theol.

De altera quaestione dissertatio Ordini subiecta est his verbis insignita: Qui ... docuerit, his magnus vocabitur in regno coelorum. Matth. V, 19.

Qui hunc compositum tractatum, secutus praeprimis autores, quorum ea de re scripta prostant, argumentum satis bene intellexit recteque discussit. Inveniuntur quidem aliquot naevi, excusabiles tamen ut in iuvene tirone. Elocutio quoque Latino colore plerumque non caret. Quare Ordo Theologorum scriptorem praemio ornandum censuit.

Rescissa charta innotuit:

Franciscus Gross, stud. phil.

Ordo Philosophorum hanc quaestionem proposuerat:

„Henrici IV episcopi Warmiensis vita enarretur accuratiusque quam gravia atque infesta ipsius tempore cum Prussia tum Warmia perpassae sint, ex fontibus vernaculae explicetur.“

De qua commentatio Ordini tradita est una hisce verbis insignita:

„Recordare, Domine, quid acciderit nobis, intuere et respice opprobrium nostrum.“
(Thren. 5,1)

Quaestionem propositam scriptor ita tractavit eamque dispositionis rationem init, ut res quo ordine gestae sunt singulatim narraret, non ita, ut simul unde singula eventa orta sint et quomodo cohaereant perspicue demonstraret, itaque imaginem totam et satis dilucidam illorum temporum efficeret, in quaе vita Henrici IV episcopi Warmiensis incidit.

Ceterum quum fontes ipsos diligenter congesserit et testimonia ex diplomatis petita apte adhibuerit, quumque sermone satis puro usus sit, praemium constitutum ei tribuendum esse Ordo censuit.

Schedula reclusa nomen prodiit:

Eduardus Lilienweiss, stud. theol.

In certaine litterario pro insequenti anno **Ordo Theologorum** haecce proponit argumenta tractanda.

1. Ex instituto Regio: „De votis praesertim ex mente Sti Thomae Aquinatis disputetur.“ — Pretium 75 marcarum.
2. Ex instituto Scheill-Buscano: „Quaeritur, num genuina sit, quac sub Dionysii Alexandrini nomine ad Paulum Samosatenum fertur epistola.“ — Pretium 100 marcarum.

Ordo Philosophorum hanc quaestionem proponit:

Quid Scholastici de spatio docuerint, explicetur.

Commentationes latino sermone conscribendae et usque ad 15 mensis Januarii 1888 Rectori consueto modo obsignatae sunt tradendae.